Ազգ
Azg
armenian daily
25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2003 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 216(2901)

«Արմենտելը» հակահարձակման է անցնում

Կառավարության դիրքորոշումը բացասական է, բայց ոչ միանշանակ ու հստակ

Բաց ժողովին հաջորդած հարաբերական անդորրն «Արմենտելի» եւ Հայաստանի կառավարության միջեւ անցյալ շաբաթ օրը խախտվեց։ Եվ որքան էլ անսպասելի էր, խախտեց «Արմենտելը»։ Վերջինիս տնօրենների խորհրդի որոշումը դաժան դատավճիռ էր նման, համաձայն որի, 2004 հունվարի 1-ից թվային հեռախոսակապի վճարը 1 րոպեի համար պետք է լինի 8 դրամ, ներկայիս 4 դրամի դիմաց, իսկ անվճար խոսակցության ժամանակը 120 րոպե՝ ներկայիս 360 րոպեի փոխարեն։ Բացի այդ, կդադարի գործել հաստատագրված վճարների գանձման այլընտրանքային համակարգը։

Ակնհայտ է, որ բջջային կապի եւ տվյալների փոխանակման (միջազգային ելքի) ծառայությունների մենաշնորհից զրկելու կառավարության մտադրությունը դեռ չիրականացած, «Արմենտելը» փորձում է կանխարգելիչ հարված հասցնել։ Կհաջողվի՞ դա նրան։

Եթե կառավարությանը չհաջողվի կասեցնել այդ հարվածը, ապա դրա ուժգնությունն աննախադեպ կլինի բնակչության համար։ Իսկ թե ինչպիսին է կառավարության դիրքորոշումը՝ հարցի պատասխանը ստանալու նպատակով դիմեցինք տրանսպորտի եւ կապի, արդարադատության նախարարություններին։

Տես • էջ 2

Շեւարդնաձեի Գերմանիա հեռանալու տեղեկությունը չի հաստատվում

Աբաշիձե-Ժվանիա հեռախոսազրույց

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ,
Թբիլիսի

Էդուարդ Շեւարդնաձեն հրաժարական է տվել ՌԴ արտգործնախարար Իգոր Իվանովի եւ Թբիլիսիում ԱՄՆ դեսպան Ռիչարդ Մայլսի հորդորով, երեկ **«Ազգի»** հետ զրույցում անունը չնշելու պայմանով նշեց Վրաստանի նախկին նախագահի մամլո ծառայության մի աղբյուր։ Շեւարդնաձեն մինչեւ վերջին պահը պատրաստ չէր հրաժարականի, նրան դավաճանեցին եւ ռուսները, եւ ամերիկացիները, եւ իր շրջապատի որոշ անձնավորություններ, ասաց մեր աղբյուրը։

Շեւարդնաձեի հրաժարականից մի քանի ժամ անց վրաց ժողովրդին ուղերձով դիմեց երկրի ժամանակավոր նախագահ Նինո Բուրջանաձեն։ «Մենք լուրջ ճգնաժամը հաղթահարեցինք առանց մեկ կաթիլ արյուն թափելու», ասաց Բուրջանաձեն, հավելելով, որ Վրաստանի արտաքին քաղաքականության առաջնահերթությունը մնալու է եվրատլանտյան կառույցներին ինտեգրումը։ Բուրջանաձեն կենսական որակեց հարեւան պետությունների, այդ թվում՝ Ռուսաստանի հետ հարաբերությունները։

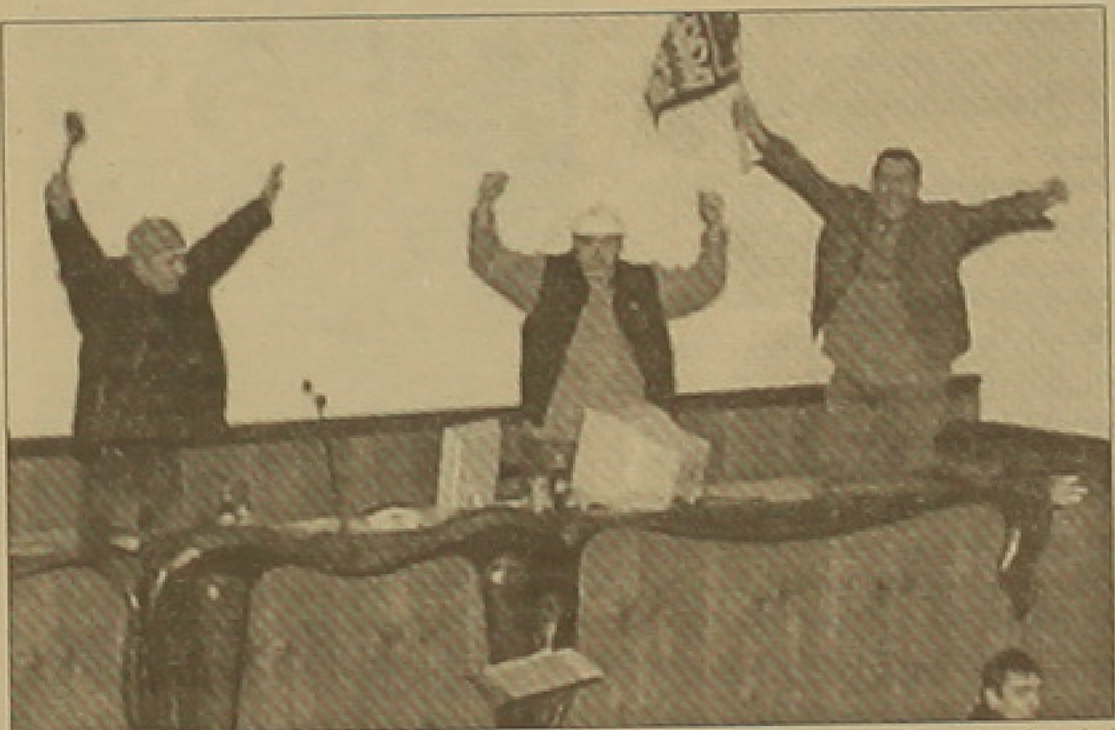

Երեկ ՌԴ նախագահ Պուտինը CNN-ով հայտարարել է, որ Շեւարդնաձեն երբեք դիկտատոր չի եղել եւ նա հրաժարական է տվել «ուժային, ուժեղ ճնշման տակ», միաժամանակ ավելացնելով, որ Վրաստանի նախորդ վարչությունը բազմաթիվ սխալներ է թույլ տվել։

Երեկ հեռախոսազրույց է տեղի ունեցել Աջարիայի առաջնորդ Ասլան Աբաշիձեի եւ Վրաստանում հեղափոխություն իրականացրած երեք քաղաքական գործիչներից մեկի՝ Զուրաբ Ժվանիայի միջեւ։

Տես • էջ 3

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ

Գարեգին Բ կաթողիկոսը կայցելի Մոսկվա եւ Հարավային Ռուսաստանի թեմ

Նոյեմբերի 25-ին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը Մոսկվայի եւ Համայն Ռուսաստանի պատրիարք Ալեքսի Բ-ի հրավերով կմեկնի Մոսկվա՝ մասնակցելու նոյեմբերի 26-ին կայանալիք ռուս պատրիարքի եւ Կովկասի կրոնական առաջնորդների քառակողմ հանդիպմանը։ Հանդիպման ընթացքում Ռուսիո պատրիարք Ալեքսի երկրորդը, Ամենայն հայոց հայրապետը, Համայն Վրաստանի պատրիարք Իլյա երկրորդը եւ Կովկասի մուսուլմանների վարչության նախագահ շեյխ Ուլ-իսլամ Ալլահշյուքյուր Փաշազադեն կքննարկեն կովկասյան տարածաշրջանում խաղաղության ամրապնդման եւ միջկրոնական հանդուրժողականության զարգացմանը վերաբերող խնդիրներ։

Վեհափառ հայրապետին կընկերակցեն Արցախի թեմի առաջնորդ Տ. Պարգեւ արք. Մարտիրոսյանը, Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնի միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի պատասխանատու Տ. Եզնիկ եպս. Պետրոսյանը, Տ. Մեսրոպ աբղ. Պարսամյանը՝ որպես գավազանակիր եւ Գերագույն հոգեւոր խորհրդի անդամ Ռաֆայել Պապայանը։

Մոսկովյան հանդիպումից հետո՝ նոյեմբերի 27-ին Գարեգին Բ կաթողիկոսն իր օրհնաբեր հայրապետական այցը կկատարի Հարավային Ռուսաստանի հայոց թեմ։ Այցի ընթացքում Նոր Նախիջեւանի սրբության ծեսամբ կօծվի Պյատիգորսկի Սբ. Սարգիս նորակառույց եկեղեցին։ Վեհափառ հայրապետը կմասնակցի նաեւ Վլադիկավկազի Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու օծման 160-ամյակին նվիրված տոնակատարություններին։ Նախատեսվում են նաեւ հանդիպումներ տեղի իշխանությունների եւ Ռուս ուղղափառ եկեղեցու բարձրաստիճան հոգեւորականների հետ։

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌԻ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

Տաջիկստանի նախագահ Էմոմալի Ռախմոնովի պաշտոնական այցը Հայաստան

Նոյեմբերի 25-ին նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հրավերով երկօրյա պաշտոնական այցով Հայաստան կժամանի Տաջիկստանի նախագահ Էմոմալի Ռախմոնովը։ Նրա գլխավորած պատվիրակության կազմում են Տաջիկստանի արտաքին գործերի, տնտեսության եւ առեւտրի, ֆինանսների, բնապահպանության նախարարները, Տաջիկստանի գիտությունների ակադեմիայի նախագահը, պաշտոնատար այլ անձինք, լրագրողներ։

Հայաստանի Հանրապետության նախագահի նստավայրում կկայանա նախագահներ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Էմոմալի Ռախմոնովի առանձնազրույցը։ Այնուհետեւ տեղի կունենա պաշտոնական պատվիրակությունների ընդլայնված կազմով հանդիպումը եւ երկկողմ փաստաթղթերի ստորագրման արարողությունը։ Նախատեսվում է նաեւ երկու երկրների նախագահների համատեղ մամուլի ասուլիսը։

Տաջիկստանի նախագահը հանդիպումներ կունենա Հայաստանի Ազգային ժողովի նախագահի եւ վարչապետի հետ։ Էմոմալի Ռախմոնովը կայցելի Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածին, նրան կհյուրընկալի նաեւ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը։ Էմոմալի Ռախմոնովը կայցելի Մատենադարան, Մեծ եղեռնի հուշահամալիր, կլինի Հայոց ցեղասպանության ինստիտուտ-թանգարանում, հուշահամալիրին հարող այգում կմասնակցի ծառատունկին։

Նոյեմբերի 26-ին Տաջիկստանի նախագահի գլխավորած պատվիրակությունը կմեկնի Հայաստանից։

Վրաստան, ղարաբաղյան հակամարտություն, հայ-թուրքական հարաբերություններ

Սրանք էին արտգործնախարարի մամուլի ասուլիսի հիմնական թեմաները

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայաստանը մտահոգությամբ էր հետեւում Վրաստանի իրադարձություններին, որոնք բարեբախտաբար հանգուցալուծվեցին առանց լուրջ ցնցումների։ Երեկ հրավիրած մամուլի ասուլիսի ժամանակ նշեց արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանը, ավելացնելով, որ առայժմ տարանցիկ փոխադրումների մեջ որեւէ խնդիր չի առաջացել եւ Հայաստանի բեռնափոխադրումները չեն խաթարվել։ Շարունակելով Վրաստանի թեման, ԱԳ նախարարը հայտնեց, որ այդ երկրի հետ կապերը շարունակվելու են նախագահի պաշտոնակատարի կամ նրա նշանակած պաշտոնյաների միջոցով։

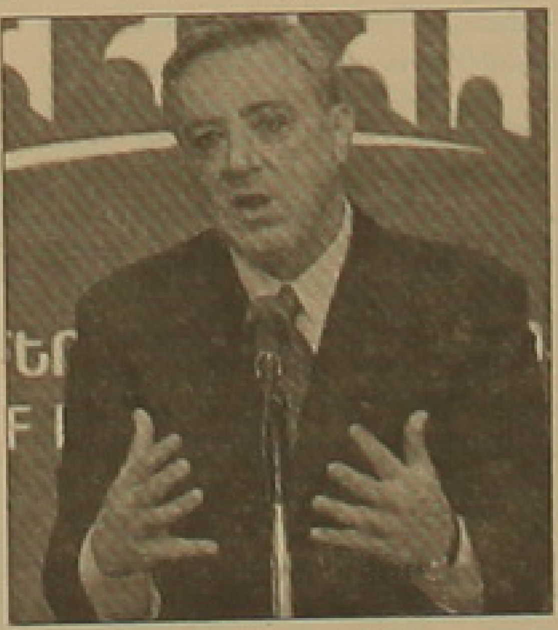

Կարեւորվեց կայունության եւ անդորրի վերջնական հաստատումը նոր ընտրություններից հետո։ Վարդան Օսկանյանն ընդգծեց, որ Հայաստանը որեւէ գործնական միջամտություն չի ունեցել Վրաստանի իրադարձությունների հանգուցալուծմանը։ Ինչ վերաբերում է Հայաստանի եւ Վրաստանի ընտրությունների տարբերության հարցին, ապա նախարարը մեջբերեց միջազգային դիտորդների տեսակետը, ըստ որի ընտրությունների արդյունքները չեն արտացոլում Վրաստանի ժողովրդի կամքը։ Մինչդեռ նման կարծիք Հայաստանի ընտրությունների արդյունքների վերաբերյալ չկար։

Տես • էջ 3

Լոռու մարզի դպրոցներում վերսկսվեցին պարապմունքները

«Ազգի» ընթերցողները տեղյակ են, որ պարտադիր (խոզուկ) պատճառով Լոռու մարզի դպրոցները 3 շաբաթ հարկադիր արձակուրդում էին, իսկ նախադպրոցական եւ արտադպրոցական կրթօջախները՝ 2 շաբաթ։

Չնայած դեռեւս շատ են հիվանդության դեպքերը, երեկ մարզի դպրոցների մեծ մասում վերսկսվեցին պարապմունքները։

Լոռու մարզպետարանի կրթության, մշակույթի եւ սպորտի վարչության պետ Մինաս Սայադյանից տեղեկացանք, որ հարկադիր արձակուրդը մեկ շաբաթով կշարունակվի Վանաձորի թիվ 10, 27, 30, Դեբեդի, Եղեգնուտի, Ճոճկանի դպրոցներում եւ Վանաձորի թիվ 35 մանկապարտեզում։ Լոռու մարզի հիգիենիկ եւ հակահամաճարակային պետական տեսչության պետ Կարինե Միրզոյանի ներկայացրած տեղեկության համաձայն՝ հիշյալ կրթօջախներում հիվանդության դեպքերը դեռեւս շատ են, թեեւ նվազման միտում ունեն։

Վերջին մեկ շաբաթում մարզում գրանցվել է պարոտիտի 66 դեպք նախորդ շաբաթվա 90-ի դիմաց։

Պրն Սայադյանը հայտնեց, որ բաց թողնված ժամերը չեն ազդի ձմեռային արձակուրդների վրա (դեկտեմբերի 29-ից մինչեւ 2004 թ. հունվարի 25-ը)։ Ժամերը կլրացվեն դեկտեմբեր, մարտ եւ ապրիլ ամիսների ընթացքում օրական մեկ ժամ հավելյալ պարապմունքներով։

ՄԱՆՎԵԼ ՄԽՈՅԱՆ
Վանաձոր

ԵՐԵՎԱՆ

600 դրամ տուգանք՝ մարմնավաճառության համար

Երեւանի քաղաքապետարանները ամեն շաբաթ ՆԳ բաժանմունքներից վարչատուգանային ակտեր են ստանում համայնքի տարածքում արձանագրված օրինախախտումների վերաբերյալ։ Դրանք հնարավորություն են տալիս հստակ պատկերացում կազմելու նաեւ մեր քաղաքում մարմնավաճառության ակտիվության ու ծավալների մասին։ Մեկ-մեկ աշխատաժամության համար բռնված մարմնավաճառները սովորաբար գրում ու ստորագրում են նույն բանը՝ կներեք, էլ չեմ անի։ Իրավախախտման համար նրանցից պահանջվում է ընդամենը 600 դրամ տուգանք եւ վերջ, կրկին կարող են անցնել իրենց գործին։

Մարմնավաճառների ոչ պատժման, ոչ էլ նրանց մերժելու կամ դասը վերահսկելու ոչ մի օրենք կամ կարգ չի գործում Հայաստանում։ Թերեւս այս գիջողամիտ վերաբերմունքի հետեւանքն էր ամռանը տեղի ունեցած սահմռկեցուցիչ ողբերգությունը, երբ կրկեսի մոտ «աշխատանքի» դուրս եկած մարմնավաճառուհին տառացիորեն մորթեց 10-րդ դասարանցի մի տղայի՝ բժշկական վիրադանակով կտրելով նրա կոկորդը։

Այս առումով, մեր իրավական դաշտն ամայի է, ավելին, մարմնավաճառությունը դարձել է եկամտի աղբյուր նաեւ ոստիկանների ու հանրային սպասարկման ոլորտի որոշ գործարարների համար։

Ցերեկն ընկնելու հետ սիրո արվեստի քրմուհիները կամաց-կամաց տեղափոխվում են աշխատանքային այլ տարածքներ։ Թաղապետարաններից մեկի մի պաշտոնյայի տեղեկատվությամբ, որը չուզեց ներկայանալ տհաճ իրավիճակներում չհայտնվելու համար, մայրաքաղաքի մի շարք ռեստորաններ, ինչպես «Ռիալտոն», «Մոնտե Քրիստոն» եւ ուրիշներ, որոնց հետեւում հասարակությանը քաջ հայտնի անուններ են, դարձել են մարմնավաճառների հետ գիշերային հանդիպավայրեր, եւ անկասկած, շահույթի իրենց բաժինն ունեն եկամտաբեր բիզնեսից։

Կ.Գ.

«Մելտեքսը» դիմելու է տնտեսական դատարան

Կարճ ժամանակահատվածում 6 մրցույթների մասնակցած ու անընդմեջ պարտություն կրած «Ա1+» հեռուստաընկերությունը մտադիր չէ դադարեցնելու պայքարը հեռուստաեթերում կրկին գերիշխող դիրք գրավելու համար:

«Վրաստանում անարյուն իշխանափոխություն եղավ, որովհետեւ մարդիկ ճշմարիտ տեղեկատվություն էին ստանում, հստակ գիտեին, թե ինչ է կատարվում: Եթե Վրաստանի նման մի շարժում սկսվի մեզանում, հենց հիմքից հեշտությամբ կխեղդվի, որովհետեւ մենք չունենք «Ռուսթավի 2»-ի նման հեռուստաընկերություն, դա չարիք է հասարակության ու լրատվական դաշտի համար», երեկ հրավիրած մամլո ասուլիսում ասաց «Ա1+» հեռուստատեսության գլխավոր տնօրեն, «Մելտեքս» ՍՊԸ-ի նախագահ Մեսրոպ Մովսիսյանը:

63-րդ դեցիմետրային կապուղու համար հեռուստահաղորդումների հեռարձակման լիցենզավորման վերջին մրցույթը Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովը (ՀՌԱՀ) անցկացրեց այս աշնան հոկտեմբերի 13-ին: «Մելտեքս» ՍՊԸ-ն ստացավ 27 միավոր, մրցակից «Սինեմաքս» ՍՊԸ-ն 33: «Ա1+»-ի տնօրենը հրապարակավ վիճարկեց մրցույթի արդյունքներն այն հիմնավորմամբ, թե «Սինեմաքսի» մրցութային փաթեթում կեղծ ու խեղաթյուրված, իրականությանը չհամապատասխանող տեղեկատվություն է ներկայացվել: ՀՌԱՀ-ի թիվ 75Ա որոշումը «Սինեմաքսին» հեռարձակման լիցենզիա տալու վերաբերյալ ապօրինի է եւ հակասում է Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին ՀՀ օրենքի 50-րդ հոդվածին: Վերջինիս պահանջով արտոնագրատիրոջ ընտրության ժամանակ գործելու են հետեւյալ չափորոշիչները. 1. սեփական, 2. հայրենական արտադրության հաղորդումների գերակայությունը, 3. դիմողի տեխնիկական եւ ֆինանսական հնարավորությունները, 4. աշխատակազմի մասնագիտական պատրաստվածությունը:

Փաստաբանների միջազգային միության նախագահ Տիգրան Տեր-Եսայանը տող առ տող ներկայացրեց «Մելտեքսի» բողոքի հիմնավորվածությունը եւ «Սինեմաքսի» մրցութային առաջարկների անհամապատասխանությունն օրենքի տառին ու ոգուն: «Մելտեքսի» գլխավոր փաստարկն այն է, որ եւ եթերում, եւ նախագծային փաթեթում «Սինեմաքսի» փոխարեն փաստորեն հանդես է եկել «Արմնյուզ» հեռուստաընկերությունը, որն իբրեւ այդպիսին իրավաբանորեն գոյություն չունի, գրանցված չէ պետռեգիստրում եւ արդարադատության նախարարությունում: Մրցույթի հայտատուն փաստացի «Սինեմաքսն» է, բայց հեռարձակումն այսօր էլ, ակնհայտ է՝ հետո էլ իրականացնելու է «Արմնյուզը»:

Մրցութային պայմանների շարադրանքն ամբողջությամբ վերաբերում է «Արմնյուզ» հեռուստաընկերությանը: Նշվում է, թե վերջինս ժամանակակից ու հարուստ հեռուստատեխնիկա ունի: Փաստորեն, դիմողի տեխնիկական հնարավորությունները գնահատելիս ՀՌԱՀ-ը հենվել է այս տվյալի վրա մոռանալով, որ մրցույթի մասնակիցը «Սինեմաքսն» է, ոչ թե «Արմնյուզը»: Սեփական եւ հայրենական արտադրության հաղորդումների գերակայությունը գնահատելիս դարձյալ տրվում է «Արմնյուզ» հեռուստաընկերության անունը՝ «Արմնյուզն» օրական 12 ժամ սեփական արտադրության լրատվություն է հաղորդում»:

Տիգրան Տեր-Եսայանն ընդգծում է, որ թիվ 63 կապուղով հեռարձակվելու թույլտվություն, բացի «Սինեմաքս» ՍՊԸ-ից, ոչ մի ուրիշ լրատվամիջոցի չի տրվել: «Արմնյուզ» հեռուստաընկերությունը ոչ միայն 63-րդ կապուղով հեռարձակվելու թույլտվություն չի ունեցել, այլեւ իբրեւ լրատվամիջոց գրանցված չի եղել եւ գրանցման վկայագիր չի ունեցել ընդհուպ արտոնագրման մրցույթը: Ստացվում է, որ «Մելտեքս» ընկերությունը կեղծ տվյալներ է ներկայացրել ՀՌԱՀ-ին եւ հեռարձակման արտոնությունը փոխանցել մեկ ուրիշի: Իսկ եթե ՀՌԱՀ-ը գիտակցաբար է անտեսել այս իրողությունը, դա արդեն իշխանազանցություն է նշանակում, այսինքն՝ թե ՀՌԱՀ-ի, թե «Սինեմաքսի» դեմ միանգամայն իրական հանցակազմ է առկա:

«Սա առաջին դեպքը չէ, որ ՀՌԱՀ-ը օրինախախտում է թույլ տալիս, հետո աղմուկ բարձրացնում ու մեղադրանքներ հնչեցնում մեր հասցեին: Վերջին մրցույթն ապացուցեց անպատժելիության մթնոլորտի ներգործությունը եւ ՀՌԱՀ-ի, եւ «Սինեմաքսի», եւ «Արմնյուզի» վրա: ՀՌԱՀ-ը շարունակաբար միակողմանի որոշումներ է ընդունում: Այսպիսի լկտիության հետեւանքը վաղը կարող է լինել այն, որ «Ա1+»-ի ճակատագրին կարժանանան անցանկալի այլ հեռուստաընկերություններ ու թերթեր», եզրափակեց «Ա1+»-ի գլխավոր տնօրեն Մեսրոպ Մովսիսյանը:

Ի դեպ, անցած տարվա մրցույթի ավարտից հետո «Ա1+»-ը դիմեց Եվրադատարան՝ միանգամից 2 հայցով, որ 2002 թ. ապրիլի 2-ին ՀՌԱՀ-ի կազմակերպած մրցույթն օրենքի շրջանցումով է եղել, իսկ երկրորդը վերաբերում է իր՝ իբրեւ վարձակալի, իրավունքների խախտմանը:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Մարդավայել ուղեւորափոխադրումը Երեւանի համար թանկ հաճույք է

«Երեւանտրանս» ձեռնարկությունը թիվ 112 եւ 114 միկրոավտոբուսները երթուղուց հանելու առաջարկ է արել քաղաքապետարանի ղեկավարությանը, որովհետեւ վերջիններս խախտելով պայմանագրային պարտավորությունները, ուղեւորափոխադրումներ են իրականացնում 50-ի փոխարեն 100 դրամով: Այս մասին երեկ տեղեկացրեց քաղաքապետարանի տրանսպորտի վարչության պետ Արեգ Բարսեղյանը:

Սա այն նվազագույնն է, որ հայտնի վթարից հետո կարողացել են կատարել տրանսպորտային ոլորտի պատասխանատուները: Միջոցառումն ակնհայտորեն ձեւական է, որովհետեւ հիշատակված փոխադրամիջոցները միակ օրինազանցները չեն: Սակագնային անպատիժ փոփոխություններ են սահմանել նաեւ թիվ 7, 14, 31 միկրոավտոբուսները, եւ սա միայն ասուլիսին մասնակից լրագրողների դիտարկումներով:

Հացի թանկացման եւ փոխադրավարձի այս ինքնագլուխ բարձրացումների հետ մարդիկ սկսեցին տագնապել նաեւ տրանսպորտային միջոցների թանկացման հեռանկարից: Արդյոք նման բան սպասվո՞ւմ է առաջիկայում: «Ազգի» հարցին Արեգ Բարսեղյանը պատասխանեց. «Միկրոավտոբուսային ուղեվարձի գները մրցութային առաջարկների փաթեթում սահմանում են իրենք տնտեսվարող սուբյեկտները եւ նման խնդիր առայժմ չկա»:

Իբրեւ կարգ ու կանոն հաստատելու միջոց ընտրվել է մրցութային պայմանների խստացումը: Մեքենաների տեխնիկական վիճակի գնահատման 60 միավորի շեմը դարձել է 70: «Տարիքային» որոշ սահմանափակումներ եւս նկատի են առնվելու: 2500 միկրոավտոբուսներից 1466-ը խորհրդային տարիների արտադրության «ՌԱՖ» են, որոնցից շատերի գործողության ժամկետները վաղուց սպառվել են: Սակայն խստացման այս չափորոշիչները վերաբերելու են 2005 թ. սկզբին կայանալիք հաջորդ մրցույթին մասնակից տնտեսվարող սուբյեկտներին, իսկ մինչ այդ երթուղիներից կհանվեն ներկայում աշխատող անսարք եւ ժամկետանց միկրոավտոբուսները:

Ակնհայտ է, որ միկրոավտոբուսային մեր իրականության բարքերը նկատի ունենալով, տվյալ պահի համար սրանք լավագույն լուծումը չեն: Լավագույնը «մինուճար» միկրոավտոբուսների կողքին նաեւ տրամվայների, տրոլեյբուսների, ավտոբուսների առկայությունն է, որոնք չկան եւ հայտնի չէ երբ կհամալրեն աղքատ տեսականին: Սակայն, ըստ Արեգ Բարսեղյանի, տրամվայները եւ տրոլեյբուսները մեր մայրաքաղաքի համար անցանկալի հաճույք են: Տրամվայներն ամենաթանկ փոխադրամիջոցն են եւ պահպանման, եւ շահագործման առումով, 1,4 անգամ ավելի թանկ դիզելային շարժիչով ավտոբուսներից, թեեւ սրանք էլ գոյություն չունեն: Նույնը վերաբերում է եւ տրոլեյբուսներին: Փրկօղակ կարող էին դառնալ Լիոնից բերվող ավտոբուսները, սակայն այս գործընթացը խիստ դանդաղ է ընթանում:

Տրանսպորտի եւ կապի նախարար Անդրանիկ Մանուկյանի՝ ԱԺ-ում հնչեցրած հայտնի հայտարարությամբ, օրինական գրանցված 2500 միկրոավտոբուսների ճիշտ նույն քանակով էլ անօրինական գործող մեքենաներ կան: Որեւէ միջոցառում՝ արգելքի կամ կասեցման, կիրառվե՞լ է նրանց նկատմամբ, թե՞ շարունակում են երթեւեկել՝ վտանգելով ուղեւորների կյանքը՝ հուսալի փոխադրում իրականացնելու իրենց անհուսալի պայմաններով: Այս մասին ոչ մի պաշտոնյա ոչ լիարժեք, ոչ էլ կիսաբերան տեղեկություն չի տալիս:

Լռում կամ կիսատ-պռատ խոստումներ են տրվում նաեւ կանգառներում ուղեւորների կուտակումները վերացնելու վերաբերյալ: Ըստ իրենց հաշվարկների, դեռ 700 միկրոավտոբուսի պակաս կա նորմալ ուղեւորահոսք ապահովելու համար, եւ այդ «ճեղքվածքը» կամաց-կամաց կլրացվի նոր շարժակազմով:

Իսկ մինչ այդ տրանսպորտային բարեփոխումներից չարչրկված ուղեւորին մնում է լռությամբ շարունակել ամենօրյա իր ոդիսականը Երեւանի փողոցներում:

Կ.Գ.

ԲՋՋԱՅԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍԱԿԱՊ

Դեմ բիզնեսի այբուբենին

Երբ «Արմենտելը» հայտարարեց, որ սկսվել է բջջային նոր քարտեր ստանալու համար քաղաքացիների գրանցումը, քաղաքի ավտոմատ հեռախոսակայաններում իրարանցում սկսվեց. քաղաքացիները, ծանոթ-բարեկամների անձնագրերը վերցրած, շտապում էին գրանցվելու: Փաստը, որ նոյեմբերի վերջին շուկա հանվելիք քարտերի թիվը սահմանափակ է՝ 20.000, ավելի էր շտապեցնում նրանց: Հայտարարության առաջին օրերին գոյացած հերթերը ոչ վաղ անցյալն էին հիշեցնում: Զարմանալի էր նաեւ ցուցակագրվելու եկածների կազմը՝ հիմնականում միջինից բարձր տարիքի, արտաքինից՝ ոչ շատ լավ պայմաններում ապրողներ:

Առաջին օրերին շատերը բողոքում էին, որ ստիպված երկրորդ կամ նույնիսկ երրորդ անգամ են հերթ կանգնում: Այժմ վիճակը մի քիչ փոխվել է. ցուցակագրվել ցանկացողները կարողանում են մի քանի ժամվա ընթացքում լրացված դիմումը հանձնել հեռախոսակայանի աշխատակցին: Գուցե պատճառը, որ այսօր հերթ կանգնողների թիվը նվազել է, այն է, որ մարդիկ մոտ ապագայում քարտ ստանալու հույսը կորցրել են: «Շատ դժգոհ եմ,- ասաց նրանցից մեկը,- դիմումս վերցրել են, բայց, միեւնույն է, ինձ քարտ չի հասնելու: «Դաստաներով» կողքից ուրիշ անձնագրեր են բերում, նրանց դիմումների վրա նշան անում: Կարծում են, թե չենք հասկանում՝ առաջինն ում են տալու»: Այս կինը Երեւանի 14 հեռախոսակայաններից մեկի՝ «52»-ի բաժանորդներից էր: Նրա դիմումի համարն անցնում էր 3700-ը: Եթե հաշվի առնենք, որ մինչ հայտարարությունը տարբեր կազմակերպություններ մի քանի ամիս առաջ արդեն բջջային քարտ ստանալու դիմումներ էին ներկայացնում «Արմենտել» եւ դեռ սպասում են, կարելի է պատկերացնել՝ «Արմենտելում» դիմումների ինչ կուտակումներ կան:

Զարմանալի է, «Արմենտելն» անում է մի բան, որ դեմ է բիզնեսի այբուբենին: Յուրաքանչյուր ընկերություն, շահույթ հետապնդելով, ձգտում է մեծացնել իր ապրանքի պահանջարկը եւ արագորեն ավելացնում է առաջարկը: Այսօր Հայաստանում բջջային քարտերի պահանջարկը մեծ է, իսկ առաջարկ չկա: Ո՞ւմ է ձեռնտու, որ քարտերը վաճառվեն ոչ թե «Արմենտելում»՝ իրենց սահմանված գնով, այլ «ձեռքի վրա»՝ գրեթե 10 անգամ թանկ:

Ամեն դեպքում, եթե նոյեմբերի վերջին 20.000 բջջային քարտ եւս մտնի շուկա, վատ չէ: Վատն այն է, որ լրացուցիչ ներդրումներ չկատարելու դեպքում ավելի կվատանա առանց այն էլ շատ հաճախ «անհասանելի» կապի վիճակը:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

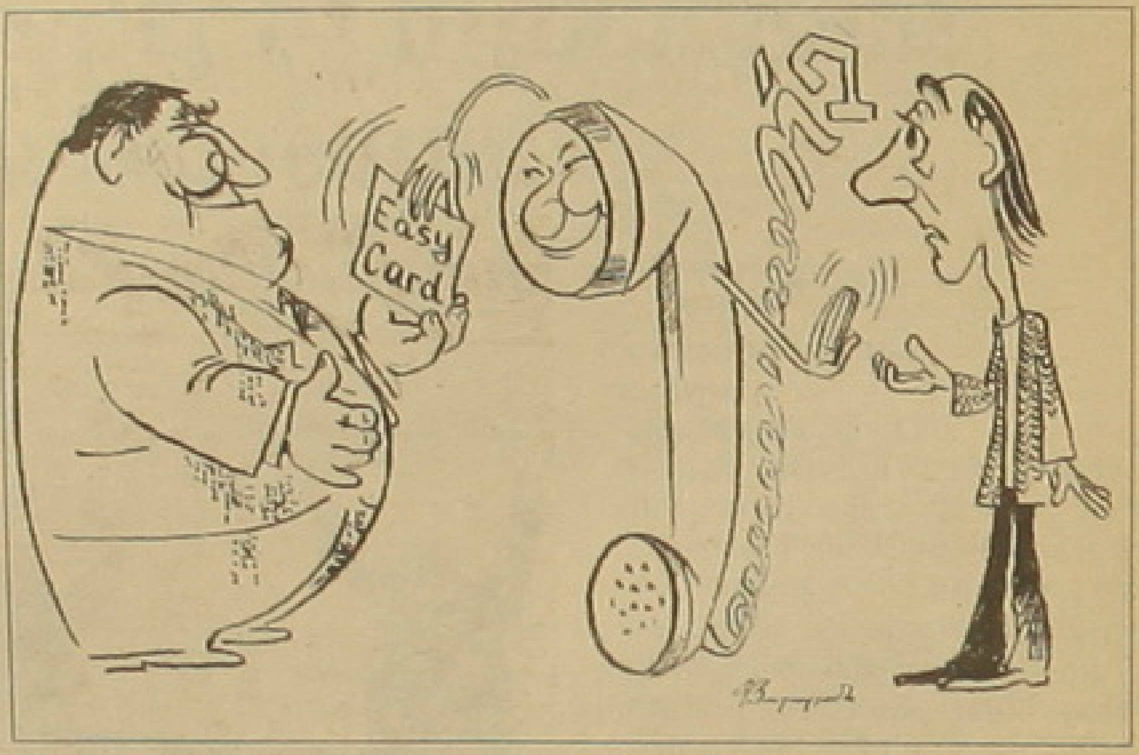

«Արմենտելը» հակահարձակման է անցնում

Սկիզբը էջ 1

Տրանսպորտի եւ կապի նախարարության լրատվական ծառայությունից հետեւյալ պարզաբանումը ստացանք: «Արմենտելն» իր այդ քայլը բացատրում է թ. 60 լիցենզիայի Բ հավելվածով, որտեղ նշված է 1 րոպեի դիմաց 8 դրամ նախնական սակագինը: Սակայն նախարարությունից տեղեկանում ենք, որ հիշյալ հավելվածում նշված է նաեւ, որ այդ նախնական սակագինը կարող է ուժի մեջ մտնել լիցենզիայի վերախմբագրման եւ կիրառման պահից ոչ շուտ, քան 1 տարվա ժամանակահատվածում: Այսինքն, առանց նախարարության համաձայնության այդ սակագինը հաստատելու իրավունքով «Արմենտելն» ունեցել է մինչեւ 1998 թ.: Այդ պատճառով էլ դեռեւս նոյեմբերի 6-ին նախարար Անդրանիկ Մանուկյանը, պատասխանելով «Արմենտելի» գլխավոր գործադիր տնօրեն Գեորգիոս Վասիլակիսին, հրաժարվել է հաստատել այդ սակագինը:

Արդարադատության նախարարության լրատվական ծառայության պատասխանն առավել ընդհանրական էր. «Գոյություն ունի սակագնի փոփոխման սահմանված կարգ եւ յուրաքանչյուր անօրինական քայլ կունենա իրավական դաշտով նախատեսված հետեւանքներ»:

Երկու նախարարություններից ստացած պատասխաններից կարելի է եզրակացնել, որ կառավարությունը դեռեւս չունի միասնական դիրքորոշում եւ գործողությունների հաջորդականություն, որոնք թույլ չեն տա կյանքի կոչել «Արմենտելի» այս որոշումը: Դա գուցե պայմանավորված է նրանով, որ կառավարության համար առաջնահերթությունը բջջային կապի եւ տվյալների փոխանակման ծառայություններն են, իսկ լարային հեռախոսակապը, որից օգտվում է բնակչության գերակշիռ մասը, մի տեսակ մղվել է հետին պլան: Եթե դա իրոք այդպես է, եւ եթե այդ դիրքորոշումը մնա անփոփոխ, ապա անխուսափելի կլինեն հասարակական դժգոհության բուռն դրսեւորումները, որոնք նախ եւ առաջ ուղղվելու են կառավարության դեմ:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝ «ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st. Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

«Բատոնո (պարոն) էդուարդ, դուք ո՞ւր եք գնում», Վրաստանի նախկին նախագահ Շեւարդնաձեին հարցրեց վրացի լրագրողներից մեկը:

«Ես տուն եմ գնում», պատասխանեց նախկին նախագահը:

«Բատոնո էդուարդ, Դուք հիմա ո՞ւր եք գնում», կրկնեց լրագրողը:

«Ասացի՝ տուն եմ գնում», մի կերպ ժպտաց բատոնո էդուարդը:

Նոյ Ժորդանիայից մինչեւ Էդուարդ Շեւարդնաձե

Վրաստանի մենշեւիկյան հանրապետության (1918-21 թթ.) առաջնորդ Նոյ Ժորդանիան իշխանությունից հեռացվեց 1921 թ. փետրվարին, մահկանացուն կնքեց օտարության մեջ:

Խորհրդային Վրաստանի կոմկուսի վերջին առաջին քարտուղար Ջումբեր Պատիաշվիլին հրաժարական տվեց 1989 թ. ապրիլի 9-ի արյունահեղությունից անմիջապես

ջանաձեն (նա 45 օրով երկրի նախագահն է, մինչեւ նոր նախագահական ընտրությունները) ժողովրդական ապստամբության, խաղաղ ճանապարհով տապալեցին Շեւարդնաձեին:

Սաակաշվիլին Շեւարդնաձեի իշխանությունը տապալելու խաղաղ արշավանքն սկսեց Արեւմտյան Վրաստանից, որտեղ 1993 թ., ենթադրաբար ոչ առանց Շեւարդնաձեի միջամտության, սպանվել էր Գամսախուրդիան:

Փաուելն անմիջապես հայտարարեց, որ ԱՄՆ-ն աշխատելու է Նինո Բուրջանաձեի ժամանակավոր կառավարության հետ:

Ռուսները եւ Աբաշիձեն

Շաբաթ գիշերը ՌԴ նախագահ Պուտինի առաջադրանքով Թբիլիսի շտապեց արտգործնախարար Իգոր Իվանովը, որը Շեւարդնաձեի եւ ընդդիմության հետ մի շարք հանդիպումներից բացի մասնակցեց հականախագահական բազմահազա-

Շեւարդնաձեի դարաշրջանի մայրամուտը

Վրացական «Սպիտակ աղվեսի», «վարդյա հեղափոխության» ու խելագարված ամբոխների մասին

Կիրակի երեկոյան ժ. 20:30-ին Շեւարդնաձեն հրաժարական տվեց՝ ստիպողաբար վերջ դնելով պատմական մի հատվածի, որը կոչվում է «Շեւարդնաձեի դարաշրջան»:

«Ես սովոր եմ հրաժարական տալուն»

«Ես սովոր եմ հրաժարական տալուն: Սա ինձ համար նոր բան չէ», Կրծանիսի նստավայրում հայտարարեց Շեւարդնաձեն՝ ակնարկելով 1990 թ., երբ ինքը հրաժարական տվեց ԽՍՀՄ արտգործնախարարի պաշտոնից:

Սակայն 1990 թ. եւ 2003 թ. նոյեմբերի 23-ի հրաժարականները տարբեր էին: Կիրակի երեկոյան Շեւարդնաձեն հրաժարվեց նախագահի պաշտոնից վրաց ժողովրդի՝ Թբիլիսիի փողոցներ դուրս եկած հարյուր հազարավոր «խելագարված ամբոխների» ճնշման տակ: Դեռ մեկ օր առաջ Շեւարդնաձեին թվում էր, թե հնարավոր է պահել աթոռը, սպառնում էր անհապաղ ձերբակալել ընդդիմության առաջնորդներ Միխայիլ Սաակաշվիլուն, Զուրաբ Ժվանիային, Նինո Բուրջանաձեին:

Հարյուր հազարավոր մարդիկ արդեն երեք շաբաթ պահանջում էին «Սպիտակ աղվեսի» հրաժարականը, ծաղրում, անպատվում 76-ամյա Շեւարդնաձեին: Շաբաթ օրը խորհրդարանի դահլիճից պրն Շեւարդնաձեին ուղղակի փախցրեցին, այլապես ամբոխը, որ Սաակաշվիլու հրամանատարությամբ գրոհեց խորհրդարան, պատրաստ էր պատառոտել երկրի նախագահին:

Բայց այս ամենի մեջ պետք է առաջին հերթին առանձնացնել հենց Շեւարդնաձեին: Նա ընտրեց սեփական ժողովրդի հետ դիմակայության ուղին: Նա գրեթե վստահ էր, թե հերթական ճգնաժամից ինքը կարող է հաղթանակած դուրս գալ ու վերադառնալ: Տասնյակ հազարավոր մարդիկ սուլում էին խորհրդարանից փախչող երկրի նախագահի հետեւից: Շեւարդնաձեն ինքն ընտրեց գահից բաժանվելու այս ուղին:

հետո, երբ խորհրդային զորքը խեղդեց Թբիլիսիի փողոցներ դուրս եկած ժողովրդի խաղաղ ցույցը:

Արյունահեղությունը չկանխելու մեջ մեղադրվեց Պատիաշվիլին, ով 14-ամյա լռությունից հետո՝ մի քանի օր առաջ հայտարարեց, թե այդ օրը՝ 1989 թ. ապրիլի 9-ին Թբիլիսիում էր ԽՍՀՄ արտգործնախարար Շեւարդնաձեն:

Անկախ Վրաստանի առաջին նախագահ Զվիադ Գամսախուրդիան սպանվեց 1993 թ. Արեւմտյան Վրաստանի Սամեգրելոյի անտառներում, թաղված է Չեչնիայի Գրոզնի վարչական կենտրոնում: Ժողովրդավարական ճանապարհով ընտրված եւ այն ժամանակ ժողովրդական առաջնորդ Գամսախուրդիային տապալեց Շեւարդնաձեն, ով Մոսկվայից համակարգում էր ԽՍՀՄ-ում հայտնի «օրենքով գող» Ջաբա Իոսելիանիի եւ չկայացած նկարիչ Թենգիզ Կիտովանիի հակագամսախուրդիական պատերազմը:

Հարյուր հազարավոր վրացիներ ողջունում էին 1992 թ. Շեւարդնաձեի վերադարձը իշխանություն: Կիրակի գիշերը հարյուր հազարավոր վրացիներ ողջունում էին Շեւարդնաձեի խաղաղ տապալումը: 2003 թ. նոյեմբերի 24-ի գիշերը հարյուր հազարավոր վրացիներ ուրախությունից եւ գինուց հարբած թափառում էին փողոցներում:

Վերջ, Շեւարդնաձեն այլեւս նախագահ չէ:

Ընդդիմության առաջնորդներ Սաակաշվիլին, Ժվանիան եւ Բուր-

«Գադադեխի» (թարգմ.՝ հեռացիր), «գադադեխի»՝ բղավում էր խորհրդարան ներխուժած Սաակաշվիլին 2003 թ. նոյեմբերի 22-ին: Շեւարդնաձեն չէր ուզում հեռանալ ու պայքարեց մինչեւ վերջ՝ մինչեւ փառահեղ տապալում:

«Վարդյա» հեղափոխություն

Սաակաշվիլին խորհրդարան խուժեց վարդը ձեռքին, իսկ կիրակի օրը, երբ Վրաստանի ուժային կառույցները չեզոք դիրք գրավեցին արյունահեղությունից խուսափելու պատճառաբանությամբ, ու փաստորեն Շեւարդնաձեն մնաց մենակ, ընդդիմության գլխավոր առաջնորդը ժողովրդական ընդվզմանը տվեց «վարդեբիս ռեւոլյուցիա» կամ թարգմանաբար՝ «վարդյա հեղափոխություն» անունը:

Թե ովքեր էին կանգնած այս հեղափոխության հետեւում (դրսի ուժերից), միանշանակ դժվար է պնդել: Սակայն ակնհայտ է, որ Սաակաշվիլին վերջին ամիսներին Վրաստանում ստանում էր խոշոր գումարներ, ենթադրաբար՝ ամերիկյան դոլարներ:

Վերջին ամիսներին Շեւարդնաձեն թեքվել էր հյուսիս՝ դեպի Ռուսաստան: Վերջին ամիսներին Թբիլիսիում ԱՄՆ դեսպան Ռիչարդ Մայլսը Շեւարդնաձեի հետ հանդիպումից հետո կամ առաջ չէր կարողանում ժպտալ ամերիկացի դիվանագետներին հատուկ լայն ժպիտով: Փոխարենը նա ժպտում էր Սաակաշվիլուն, Ժվանիային, Բուրջանաձեին: «Վարդյա» հեղափոխությունը դարձել էր անխուսափելի:

1991-92 թթ. դեսպան Մայլսը ԱՄՆ շահերը պաշտպանում էր Բաքվում: Ադրբեջանում տեղի ունեցավ իշխանափոխություն:

1996-99 թթ. դեսպան Մայլսը ԱՄՆ շահերը պաշտպանում էր Բելգրադում: Հարավսլավիայում տեղի ունեցավ իշխանափոխություն, տապալվեց Միլոշեւիչի վարչակարգը:

2002 թ. Վաշինգտոնը Թբիլիսիում դեսպան նշանակեց Մայլսին: 2003 թ. նոյեմբերի 23-ին Վրաստանում տեղի ունեցավ հեղափոխություն: Պետքարտուղար Ք.

րանոց հանրահավաքին: Նա կանգնել էր Ժվանիայի կողքին ու երկու անգամ «գաումարջոս» (հաղթանակ) գոռաց: Իվանովի մայրը վրացուհի է, ՌԴ արտգործնախարարը ծնվել է Պանկիսի կիրճում:

Իվանովի միջնորդությամբ կայացավ Շեւարդնաձեի եւ Սաակաշվիլու ու Ժվանիայի վերջին հանդիպումը, որից քիչ անց Վրաստանի նախագահը հրաժարական տվեց, իսկ ՌԴ արտգործնախարարը շտապեց Բաթում՝ Ասլան Աբաշիձեի մոտ:

Աջարիայի առաջնորդը, ինչպես խոստացել էր մի քանի օր առաջ, փաստորեն փակել է Վրաստանի հետ սահմանները, ինքնավար հանրապետությունում 30 օրով մտցրել արտակարգ դրություն: Իր այս որոշումը Աբաշիձեն բացատրեց նրանով, որ հավանական է զինված խմբավորումների արշավանքը դեպի Աջարիա: «Աջարա» հեռուստատեսությամբ «Առյուծը» վրացական ընդդիմության առաջնորդներին պիտակեց «ավազակներ, նեոֆաշիստներ» անունով:

«Վրաստանում հանգիստ չի լինի, հայտարարեց նա: Նրանք տապալեցին ժողովրդի կողմից ընտրված նախագահին, ինչպես Գամսախուրդիային: Նման «վարդյա» հեղափոխությունները ուղեկցվելու են ահաբեկչությամբ»: Թեեւ վերջում Աբաշիձեն ասաց, թե պատրաստ է համագործակցելու Ժվանիայի հետ:

Ակնհայտորեն Աբաշիձեն պատրաստ չէ ճանաչելու Վրաստանի նոր իշխանություններին: Լուրջ վտանգ կա, որ ռուսամետ Աբաշիձեն կարող է Աջարիան պոկել Վրաստանից:

Վրաց ժողովուրդը ցնծության մեջ է: Քչերին է հետաքրքրում, որ Աբխազիան եւ Հարավային Օսիան փաստացի անկախ են: Նրանք այսօր երջանիկ են, որ այլեւս չկա Շեւարդնաձեն: Քչերին է հետաքրքրում, թե դրսի ուժերից հատկապես ո՞վ օժանդակեց Շեւարդնաձեի տապալմանը, ի՞նչ դիրք է գրավելու Ռուսաստանը եւ բազում այլ հարցեր:

Թերեւս այս հարցերին պատասխանելու ժամանակներն էլ կգան:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Թբիլիսի

Շեւարդնաձեի Գերմանիա հեռանալու տեղեկությունը չի հաստատվում

Սկիզբը՝ էջ 1

«Ժվանիան ինձ ասաց, որ մենք պետք է գտնենք փոխզիջում: Նա բավականաչափ խելացի է հասկանալու եւ որակելու, թե ինչ է կատարվում Վրաստանում», «Աջարա» հեռուստատեսությամբ հայտարարեց Աբաշիձեն:

Ժամանակավոր նախագահ Բուրջանաձեն, ըստ սահմանադրության, իրավունք չունի գրելու կառավարությունը: Շեւարդնաձեի կառավարության անդամներից՝ նախարարներից, դեռեւս ոչ ոք հրաժարական չի տվել: Երեկ Բուրջանաձեի գլխավորությամբ տեղի ունեցավ անվտանգության խորհրդի նիստ, որին չէին ներկայացել պետնախարար Ավթանդիլ Ջորբենաձեն եւ Կոբա Նարչեմաշվիլին (ՆԳ նախարար): Հավանաբար Ջորբենաձեն հրաժարական կներկայացնի, իսկ ինչ վերաբերում է Նարչեմաշվիլուն, ապա նրա հրաժարականն է պահանջում գլխավոր հեղափոխական Միխայիլ Սաակաշվիլին՝ ՆԳ նախարարին մեղադրելով նոյեմբերի 2-ի ընտրությունների կեղծման մեջ: Երեկոյան Նարչեմաշվիլին հրաժարական տվեց:

Հրաժարական են տվել նաեւ Սամցխե-Ջավախքում Շեւարդնաձեի լիազոր Գելա Կվարցխելյան եւ Իմերեթում լիազոր Թեմուր Շաշիաշվիլին: «Ազգի» ունեցած տեղեկություններով, Վրաստանից փախել են Քվեմո Քարթլիում Շեւարդնաձեի նախկին լիազոր Լեւան Մամալաձեն, ինչպես նաեւ Շեւարդնաձեի մամլո փոխխոսնակ Բոնդո Մձինարաշվիլին:

Սաակաշվիլին արդեն մեկ տարի հայտարարում էր, որ Մամալաձեն ավազակ է եւ նրա տեղը բանտն է:

Նախագահ Շեւարդնաձեի՝ Վրաստանի տարածքից հեռանալու եւ Գերմանիա մեկնելու տեղեկատվությունը, որ տարածել էր «Ռոյթերը», պաշտոնապես չի հաստատվում: Սաակաշվիլին դեռ կիրակի երեկոյան հայտարարեց, որ ապահովվում է Շեւարդնաձեի՝ Վրաստանում մնալու անվտանգությունը:

Ըստ Վրաստանի սահմանադրության՝ երկրի նախագահի հրաժարականից հետո 45 օրվա ընթացքում պետք է տեղի ունենան նոր, արտահերթ նախագահական ընտրություններ: Դեռեւս պարզ չէ, թե ե՞րբ են տեղի ունենալու խորհրդարանական նոր ընտրությունները:

Այսօր պետք է հավաքվի Վրաստանի հին խորհրդարանը, որը սպառել է իր լիազորությունների ժամկետը: Մյուս կողմից՝ նոր խորհրդարանի պատգամավորներն ստացել են պատգամավորական մանդատներ: Ենթադրվում է, որ Բուրջանաձեն կդիմի սահմանադրական դատարան՝ նոյեմբերի 2-ի խորհրդարանական ընտրությունները չեղյալ համարելու խնդրանքով:

Երկուշաբթի օրը Թբիլիսիում իրավիճակը խաղաղ էր, ժողովուրդը շարունակում էր վայելել Շեւարդնաձեի հրաժարականի հաճույքը:

Դաժանաբար ծեծվեց Վախթանգ Ռչեուլիշվիլին

Այս տարի երկրորդ անգամ դաժանաբար ծեծվեց խորհրդարանի փոխնախագահ Վախթանգ Ռչեուլիշվիլին, որը կիրակի երեկոյան էդ. Շեւարդնաձեի հետ «Կրծանիսի» նստավայրում էր, երբ Ռչեուլիշվիլին դուրս էր գալիս «Կրծանիսի» տարածքից, Զուրաբ Ժվանիայի կողմնակիցները դաժանաբար ծեծեցին նրան:

Ռչեուլիշվիլին այս գարնանը ծեծվել էր խորհրդարանում, երբ Ժվանիային համարել էր «արվամոլ եւ հայ»:

ԱՍՈՒԼԻՍ

Վրաստան, ղարաբաղյան ...

Սկիզբը՝ էջ 1

Վարդան Օսկանյանն այն համոզմունքը հայտնեց, որ Հայաստանը միջազգային հանրության կողմից ընկալվում է որպես ամենակայուն ու հուսալի երկիրը տարածաշրջանում: Վրաստանի իրադարձություններից հետո մենք հնարավորություն ենք ստացել առավել ամրագրելու մեր այդ դերը:

Ասուլիսի ժամանակ արծարծված հաջորդ կարեւոր հարցը դեկտեմբերի 5-8-ը նախատեսված ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների այցն էր տարածաշրջան եւ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հեռանկարները: Համանախագահները հայտնել են, որ իրենց հիմնական գործունեությունն ունենալու է երկու ուղղվածություն՝ վերականգնել կողմերի երկխոսությունը նախագահական ու ավելի ցածր մակարդակներով եւ պատրաստել նոր գաղափարներ լրացնելու համար գոյություն ունեցող առաջարկները՝ բանակցությունների համար փոխընդունելի հիմքերի հասնելու նպատակով: Արտգործնախարարը նշեց, որ խոսքը նախագահների ֆորմատով բանակցությունների վերսկսման մասին է, բայց բացառված չէ, որ հանդիպումներ լինեն նաեւ այլ ֆորմատներով: «Ի՞նչ կետից պետք է վերսկսվեն բանակցությունները» հարցին Վարդան Օսկանյանը պատասխանեց, որ մինչ այժմ շատ հարցերի շուրջ համաձայնություն է եղել եւ շատ ափսոս կլիներ, եթե դա մի կողմ թողնվի: Նա նաեւ արդիական համարեց ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման Քի Վեսթում քննարկված տարբերակը, ասելով, որ դա կարող է լուրջ հիմք դառնալ բանակցությունների շարունակման համար:

Անդրադառնալով «նոր գաղափարներին», նախարարը նշեց, որ, ամենայն հավանականությամբ, մեծ անակնկալներ չեն լինի դրանցում: Նա վերստին համոզմունք հայտնեց, որ Լեռնային Ղարաբաղի հարցը ռազմական լուծում չունի:

Բեռլինում «Հարավային Կովկաս. Քաղաքական մարտահրավերներ եւ զարգացման հեռանկարներ» միջազգային համաժողովում իր ունեցած ելույթը մեկնաբանելով, Վարդան Օսկանյանը նշեց, որ մասնակիցներն այն բնութագրել են որպես անկեղծ եւ զգացմունքային, ինչին ինքը համաձայն է: Այդ անկեղծ ելույթում նախարարն ասել է, որ իրատեսական չեն ակնկալիքները, թե հայերը Լեռնային Ղարաբաղը կհանձնեն Ադրբեջանի իշխանությանը:

Ստամբուլում տեղի ունեցած ահաբեկչությանն առնչվող հարցին Վարդան Օսկանյանը պատասխանեց, որ ինքը խստագույնս դատապարտել է այդ գործողությունը: Նախարարը նշեց, որ առայժմ որոշակի չէ, թե Հայաստանի եւ Թուրքիայի արտգործնախարարների հաջորդ հանդիպումը երբ կլինի: Նա ընդունեց, որ զբոսաշրջիկների, դիվանագետների համար երկու երկրների մուտքի թույլտվության, Հայաստանից Թուրքիա էներգիա վաճառելու հարցերը քննարկվել են արտգործնախարարների հանդիպման ժամանակ, բայց վերջնական արդյունք դեռեւս չկա:

Երկու տարեդարձ մեկ օրում

Երեկ Հայաստանի Կենտրոնական բանկն ընդունելություն էր կազմակերպել նվիրված երկու կարեւոր տարեդարձերի. Հայաստանում պետական բանկի գործունեության 110 եւ Հայաստանի Հանրապետությունում դրամի թողարկման 10 ամյակներին: Միջոցառմանը հրավիրված էին եւ մասնակցեցին երկրի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը (որը ժամանեց մոտ 1 ժամ ուշացումով), հայկական բանկերի ղեկավարներ, գործարարներ: Ընդունելության ժամանակ ներկաները ստացան Կենտրոնական բանկի հրատարակած «Հայաստանի պետական բանկի պատմությունը 1893-2003 թթ.» փաստաթղթերի ժողովածուն, որը կազմվել է ՀՀ պատմության եւ նորագույն պատմության արխիվների աջակցությամբ:

«Երկրի հիմքերից մեկը հարկեր վճարելն է»

Ասում է «Ֆլեշ» ընկերության նախագահ Բարսեղ Բեգլարյանը

Մեր իրականության մեջ դեպքեր, երբ մտավորականը, գիտության մարդը դառնում է խոշոր գործարար, հաճախ չեն պատահում: Այդ հազվադեպ հանդիպող օրինակներից է Բարսեղ Բեգլարյանի անցած ճանապարհը՝ երկար տարիների դասախոսական աշխատանքից նավթային (բենզինի և դիզվառելիքի ներմուծում) բիզնես: «Ֆլեշ» ընկերության նախագահի հետ հարցազրույցը սկսեցինք հենց այս անցման վերաբերյալ հարցով:

– Պրն Բեգլարյան, ինչպե՞ս եղավ, որ դարձաք գործարար: Ձեր էությունն ու գործարարությունը որքանո՞վ են մոտ: Նկատի ունեմ, որ նախկինում դասախոս եք եղել:

– Խորհրդային Միության տարիներին իմ սերնդակիցների մոտ կարծես թե ամեն ինչ ծրագրված էր: Ավարտում էինք դպրոցը, ընդունվում բուհ, որից հետո անցնում աշխատանքի: Նույնն էր նաև պիոներ, կոմերիտական, կուսակցական ճանապարհը: Առաջ անցնելով ասեմ, որ որևէ կուսակցության անդամ չեմ եղել:

Այդպես էր մինչև 1988 թ., երբ սկսվեց արցախյան շարժումը՝ կյանքիս համար մի նորություն, որին ես անտարբեր չէի կարող լինել: Լինելով ծնունդով արցախցի, անմիջապես ներգրավվեցի այդ շարժմանը, ավելի ճիշտ՝ այդ շարժման պրագմատիկ մասին: Այն ժամանակ շատ-շատերը հավաքվելով օպերայի հրապարակում, չէին ենթադրում, որ ընդամենը 2-3 տարի հետո լուրջ հակամարտություն, լուրջ պատերազմ կսկսվի երկու «եղբայրական» հանրապետությունների միջև:

Պատերազմից հետո, մաթեմատիկոս և տնտեսագետ լինելով հանդերձ, սկսեցի զբաղվել բիզնեսով: Պարզապես այդպես ստացվեց: Մեր ընկերությունը հիմնադրվել է 1995 թ. և զբաղվում է բենզինի ու դիզվառելիքի ներկրմամբ:

– Բացի նավթային բիզնեսից, ուրիշ ի՞նչ բիզնես ունեք:

– Մեծ ներդրումներ եմ կատարել թռչնաբուծության ոլորտում. «Արզնի ԹՏԽ»-ում, որը խոշոր գյուղատնտեսական համալիր է, բաժնետոմսեր ունեմ: Լուրջ ներդրումներ եմ կատարել Ղարաբաղում: Ես և իմ գործընկեր Արա Հարությունյանն այնտեղ ստեղծել ենք «Ղարաբաղ գոլդ» ընկերությունը: Երկու բնակավայրերում՝ Մարտունի և Կարմիր շուկա, ձեռք ենք բերել գինու, կոնյակի, օղու գործարանները:

– Ձեր անունը կապում են իշխանության գլուխ գտնվող անձանց հետ: Ինչպե՞ս եք դա ընդունում:

– Ես հպարտանում եմ, որ իմ 20-30 տարվա ընկերները, որոնց հետ ընկերություն եմ արել, առանց իմանալու, թե ապագայում ով ինչ պաշտոնների է հասնելու, դարձել են երկրի ղեկավարներ: Այլ խնդիր է, որ դա նաև ինչ-որ տեղ ինձ կաշկանդում է, որովհետև իմ ամեն մի սայթաքում վերագրելու են նրանց: Սակայն իմ բիզնեսի հաջողությունն իմ ջանքերի, իմ թիմի շնորհիվ է ձեռք բերվել:

– Ինչպե՞ս եք վերաբերվում «օլիգարխ» հասկացությանը: Ձեզ այդպիսին համարո՞ւմ եք:

– Շնորհակալություն այդ հարցի համար: Համոզված եմ, որ մեր հասարակության մեջ շատերն այդ բառի իմաստը չգիտեն: Օլիգարխիան հարուստների խումբն է, որը տիրապետում է իշխանության լծակներին: Միաժամանակ ասեմ, որ այդպիսի օլիգարխ Հայաստանում չկա: Մեր ժողովուրդն օլիգարխ ասելով հասկանում է հարուստ մարդ, որը տիրացել է այդ հարստությանը զարտուղի ճանապարհով: Այդ իմաստով ևս ես ինձ օլիգարխ չեմ համարում:

– Կա նաև այլ ընկալում՝ օլիգարխը իշխանության վերին աստիճաններում կապեր ունեցող և դրա շնորհիվ արտոնյալ վիճակում գտնվող գործարարն է: Դուք նման վիճակում չե՞ք գտնվում:

– Ոչ մի արտոնություն ես չունեմ: Շատ լավ հասկանում եմ, որ երկրի հիմքերից մեկը հարկեր վճարելն է: Մեր բիզնեսում ամեն ինչ հստակ է: Սահմանված է հաստատագրված վճար, որը գանձվում է սահմանի վրա: Դրանից բացի, վճարվում է շահութահարկ:

– Դուք ասում եք, որ արտոնյալ չեք: Կարո՞ղ եք ասել, թե որքան են կազմում Ձեր ղեկավարած ընկերության վճարած հարկերը:

– Իհարկե: «Ֆլեշ» ընկերությունը վճարում է տարեկան առնվազն 12 մլն դոլար հարկ:

– Այդուհանդերձ, ընդունված է ասել, որ այս ոլորտը գերշահութաբեր է: Դուք համամի՞տ եք այդ կարծիքին:

– Ճիշտ աշխատանքի դեպքում այս բիզնեսը շահութաբեր է: Սակայն եթե որևէ մեկն ակնկալում է մի քանի ամսվա ընթացքում այստեղ շահույթ ստանալ, չարաչար սխալվում է: Սա երկարատև աշխատանք, մեծ ներդրումներ և համբերություն է պահանջում: Հայաստանում 7-8 ընկերություններ ներկրում են բենզին և նման մրցակցության պայմաններում արագ եկամուտներ հնարավոր չէ ակնկալել: Գերշահույթի մասին խոսելն ընդհանրապես անիմաստ է:

– Դա հիմա: Իսկ ինչպիսի՞ն էր իրավիճակը 7-8 տարի առաջ:

– Ես այս բիզնեսի մեջ եմ 1995 թ.-ից: Տարածված է այն տեսակետը, թե այստեղ մենաշնորհ է եղել: Մենաշնորհ չի եղել: Եղել են մի քանի ընկերությունների ներքին որոշակի պայմանավորվածություններ: Պարզապես հայկական մենթալիտետը թույլ չի տալիս, որ մարդիկ իրար հետ երկար և համբերատար աշխատեն: Յուրաքանչյուրը ցանկանում է շատ վաստակել և առաջ անցնել:

– Իսկ բենզալցակայանների նման առատությունն ինչպե՞ս կբացատրեք:

– Ազատ գումարներ ունեցող մարդիկ մտածում են, որ բենզալցակայան կառուցելը ձեռնտու է, որ դա անշարժ գույք է և ցանկացած պահի կարող են վաճառել ավելի լավ գնով, քան կառուցումն արժեցել է: Կգա ժամանակը, երբ կտեսնեն, որ դա սխալ էր: Ասեմ, որ բենզալցակայանների հետ կապված թերացումներ կան հարկային և ստանդարտների դաշտում:

– Վերադառնանք Ղարաբաղին: Դուք ասացիք, որ այնտեղ մեծ ներդրումներ եք կատարել: Մինչդեռ Ձեր բիզնեսի գործընկերներից մեկը վերջերս կարծիք հայտնեց, որ Ղարաբաղում նպատակահարմար չէ ներդրումներ կատարել:

– Ինձ համար շատ զարմանալի էր նման կարծիքը:

Ղարաբաղում հարկային դաշտը խիստ նպաստավոր է, աշխատուժն էժան: Ժողովրդի հետ աշխատելը հեշտ է: Մարդիկ պարզ են, հավատ ունեն և քչով բավարարվում են: Այո, ես Ղարաբաղում լուրջ ներդրումներ եմ կատարել (ավելի քան 500 հազար դոլար): Այդ ձեռնարկությունները հիմնովին ավերված էին: Նրանց համար հումք ստանալու նպատակով մեծ հողատարածքներ ենք վերցրել և խաղող ու նուռ ենք աճեցնում: Կոնյակ, կոնյակի սպիրտ, օղի, գինիներ: Ժամանակը ցույց կտա, թե սրանցից որն առավել նպատակահարմար կլինի արտադրելը: Ասեմ, որ ԽՍՀՄ տարիներին Ղարաբաղում տարեկան 150-180 հազար տոննա խաղող էր ստացվում, իսկ հիմա՝ 2,5-4 հազար տոննա: Նպատակադրվել ենք 2005 թ. միայն մեր հողատարածքներից ստանալ 5 հազար տոննա խաղող: Բացի նրանից, որ Ղարաբաղում այդ գործն ինձ համար բարոյական և հոգեկան պարտք է, ես համոզված եմ, որ այն նաև շահութաբեր կլինի:

Ղարաբաղում ինձանից բացի ներդրողներ կան եվրոպական երկրներից, Ավստրալիայից, Լիբանանից, Հայաստանից: Ընդ որում, ոչ միայն հայեր, այլև օտարազգիներ («Ֆրանկ Մյուլլեր», «Ղարաբաղտելեկոմ» և այլն): Այնպես որ, իմ գործընկերոջ վերոհիշյալ պնդումն ինձ համար առնվազն տարօրինակ է:

– Իսկ ի՞նչ է անհրաժեշտ նոր ներդրումներ ներգրավելու համար:

– Ներդնողը պետք է հասկանա, որ Լեռնային Ղարաբաղում ներդրված գումարները չեն փոշիանա, որ պատերազմը վերսկսելու հավանականությունը չնչին է, քանի որ Ղարաբաղի ինքնապաշտպանության բանակը դա թույլ չի տա: Ադրբեջանում դեռևս հիշում են այն կորուստները, որ կրել են իրենք այդ պատերազմում:

– Պրն Բեգլարյան, ունե՞ք որևէ լուրջ մտահոգություն, որին կցանկանայիք անդրադառնալ:

– Իհարկե: Խոսում ենք տնտեսական աճի մասին, որը փաստ է: Սակայն այդ աճը մեր ժողովրդի վրա չի երևում, ինչն էլ շահարկում են որոշ քաղաքական գործիչներ: Անկախության ավելի քան 10 տարիների ընթացքում մենք տեսանք ԽՍՀՄ փլուզում, պատերազմ, տնտեսական և քաղաքական համակարգերի փոփոխություններ և այլ իրադարձություններ: Այս ամենից հետո ավելի մեծ պահանջներ չենք կարող դնել: Սակայն այստեղ իսկապես լուրջ խնդիր կա, որտեղ իշխանության դերը շատ մեծ է: Կոռուպցիայի խնդիր կա, որի լուծումը տեսնում եմ սոցիալական իրավիճակի բարելավման մեջ: Հայերն իրավունք չունեն իրենց հայրենիքում վատ ապրելու: Պետք է նշել, որ սովորել ենք ծուլության: Յուրաքանչյուրը պետք է վստահ լինի, որ եթե աշխատի, արդյունք կստանա: Միայն թե պետք է լինի օրինապաշտպանության, ենթարկվելիության գաղափարը:

– Սակայն շարքային քաղաքացին մտածում է, թե ինչու ինքը պետք է ենթարկվի օրենքին, երբ պաշտոնյան ինքն է այն խախտում: Այդ գաղափարի իրականացումը թերևս պետք է վերևից սկսել:

– Լիովին համամիտ եմ: Մեր իշխանավորներից շատերը ապաշխարանքի խնդիր ունեն: Այո, նրանցից պետք է սկսել: Նրանք պետք է իմանան, թե ինչ լուծ է դրված իրենց ուսերին, որ պատասխան պետք է տան պատմության առաջ: Մինչդեռ լծակներն են օգտագործում անձնական շահի համար: Նրանք լավ գիտեն իրենց իրավունքները, բայց մոռանում են, որ նաև պարտավորություններ ունեն: Այլապես ինչպես հասկանալ, որ մեծ գումարների հետ գործ ունեցող պատգամավոր գործարարը ձգտում է նախարար դառնալ, որի աշխատավարձը 300 դոլար է: Չէ՞ որ այդ ամենը ժողովուրդը հասկանում է: Իշխանավորները պետք է հասկանան, որ չի կարելի նրա համբերությունը չարաշահել:

Կցանկանայի նաև, որ ժողովուրդը վերադառնար իր քրիստոնեական հավատին: Մենք ձևով ենք քրիստոնյա, այլ ոչ բովանդակությամբ: Այնուհետև, պետք է մեծ ուշադրություն դարձնել դպրոցներին, միջոցներ չխնայել դրանց համար: Կոչ եմ անում մեր գործարարներին այս հարցում նմանվել Մանթաշովին:

– Վերջում ի՞նչ կցանկանայիք ասել, որի մասին հարց չտրվեց:

– Կցանկանայի համբերություն մաղթել բոլորին, հանդուրժողականություն, հոգու խաղաղություն, որպեսզի մարդիկ իսկապես սիրեն մերձավորին ինչպես իրենց: Շատերը կասեն ձայնդ տաք տեղից է գալիս: Սակայն պետք է ասեմ, որ ես կյանքում նեղություններ էլ եմ տեսել, ծանր վիճակներ էլ: Մաղթում եմ, որ բոլոր նեղություն կրողներն ի վերջո ունենան նաև հաջողություններ:

Բարսեղ Բեգլարյանը չցանկացավ պատասխանել մեր այն հարցին, թե ի՞նչ բարեգործություններ է կատարել, ասելով, որ դրա մասին ինքը չէ, որ պետք է խոսի: Այդուհանդերձ, «Ազգի» նախկին հրապարակումներից մեկում նշել էինք, որ Ասկերանի շրջանում նրա միջոցներով կառուցվել է եկեղեցի, նորոգվել է հայրենի Խանաբադ գյուղի դպրոցը, բարեկարգվել են գյուղին հարող ճանապարհները, տարբեր կարգի օժանդակություն է ցուցաբերվել մի շարք այլ դպրոցների, զոհված և հաշմանդամ ազատամարտիկների ընտանիքների: Սա մեր զրուցակցի հիմնական, բայց ամենևին էլ ոչ բոլոր բարեգործական ձեռնարկումներն են:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Հարցազրոյցի մը առթիւ

Շուկայ որոնողներու մէջ շուկայ չեն որոներ

Վերջերս «Ազգ»-ի մէջ յօդուած մը լոյս տեսաւ, որուն մասին կ'ուզեմ խորհրդածութիւն մը ներկայացնել: Յօդուածը «Լեդա սիստեմս»-ի մասին էր: Այնտեղ կը նշուէր, թէ քանի որ ասիական երկիրներու մէջ է որ ծրագրաւորման աշխատանքները մեծ յառաջդիմութիւն կ'արձանագրեն ներկայիս եւ «նոյնիսկ պատուիրատուները ասիական երկիրներից Հայաստան են գալիս», ուրեմն որոշում կայացուած է այդ տարածաշրջանին մէջ շուկա փնտրել:

Նիւթով հետաքրքրուած եմ պարզ այն պատճառաւ, որ մերինին նման երկիր մը իր արտադրանքով մասնաւոր միջոց մը եթէ պիտի լեցնէ, այդ տարածքին մէջ ինքզինք պարտադրող ապրանք մը պիտի ներկայացնէ շուկային, ճանաչում-համբաւ պէտք է ձեռք բերէ եւ ոչ թէ միջնորդներու միջոցաւ ներկայացուի գնորդին: Պէտք չէ մոռնալ, որ ասիական շուկան ապրանք կ'արտադրէ գլխաւորաբար Արեւմուտքի համար: Ասիական շուկան իր արտադրութեան շատ փոքր ծաւալը կրնայ սպառել ընդհանրապէս, բայց երբ հարցը կը վերաբերի համակարգչային ծրագիրներու, այդ փոքր ծաւալը կը նուազի չնչին տոկոսի: Երկրորդ, ասիական շուկան յագեցած է այսօր մի միայն գնային իր մրցունակութեան պատճառաւ: Այս երկու հիմնական տուեալներէն դրդուած, կը մղուիմ մտածելու, թէ «Լեդա Հոլդինգ»-ը սխալ որոշում կայացուցած է իր գործարարութիւնը կեդրոնացնելով ասիական շուկաներու մէջ: Բազմաթիւ պատճառներէն նշեմ այստեղ միայն երկուքը: «Լեդա Հոլդինգ»-ը ինքնուրոյն ճանաչում չի կրնար ձեռք բերել երբեք: Ասիական որեւէ միջնորդ իր հայթայթիչի գովազդումը պիտի չկատարէ իր գնորդներուն, հետեւաբար կողմնակի շուկայի ձեռքբերումը պիտի զլացուի «Հոլդինգ»-ին, ան միշտ կախեալ պիտի ըլլայ իր միջնորդ-գնորդներու քմահաճոյքէն, մինչեւ որ աւելի ձեռնտու հայթայթիչներ զայն ընդմիշտ դուրս մղեն իր շուկաներէն: «Հոլդինգ»-ը պարտաւոր պիտի ըլլայ աշխատելու միշտ նուազագոյն գիներով, որովհետեւ շուկան, որուն ինք կը մասնակցի, իր յագեցութեան գաղտնիքը կը պարտի իր աժան գիներուն:

Յօդուածին մէջ այլ հարցեր եւս արծարծուած են, որոնք ըստ իս անճշտութիւններ կը պարունակեն, ստորադասի նկատմամբ վերաբերմունք կ'արտայայտեն եւ ամենէն խոցելին, ինծի ծանօթ Հայաստանի գործարարական շրջանակներու մէջ տիրող աշխատանքի պախարակելի երեւոյթը կը բացայայտեն, որպէս գործարարական աշխարհի մէջ կիրարկուող դրոյթ: «Սոցիալական ապահովագրութեան վճարների» եւ «Աշխատանքի վարձատրութեան» վերաբերեալ իր ցուցումներու մէջ «Հոլդինգ»-ի ներկայացուցիչը ոչ միայն Հայաստանի մէջ տիրող օրէնքները կը դատապարտէ եւ անհիմն կերպով կը յայտարարէ, թէ «նման անհեթեթ օրէնք երեւի թէ ամբողջ աշխարհում չկա», այլ նաեւ իր ոչ բաղձալի վերաբերմունքը կ'արտայայտէ իր աշխատակիցներուն նկատմամբ, զանոնք «վարձու աշխատողներ» որակելով: «Հոլդինգ»-ի ներկայացուցիչը թող լաւ ուսումնասիրէ պետութեանց վերաբերմունքը, պաշտպանողական դերը եւ պարտաւորութիւնները աշխատողներու վերաբերեալ եւ ապա միայն նման բաներու մասին իր կարծիքը յայտնէ: Եթէ գործազրկութեան վճարներու եւ ընկերային ապահովագրութեան ասպարէզներու մէջ դրական նախաքայլեր կ'առնէ Հայաստանի պետութիւնը, պէտք չէ խեղդել այս բարի տրամադրութիւնները ի խնդիր անհատական առաւելութեան:

Չանց կ'ընեմ այստեղ խօսիլ յօդուածի վերջին եւ վերջընթեր տարբերութեանց մէջ արտայայտուած կարծիքներուն, լուծումներուն եւ բաղձանքներուն վերաբերեալ: Բայց չեմ կրնար թէ՛ ներկայացուցիչին եւ թէ՛ ընդհանրապէս հայրենիքի ինծի ծանօթ գործարարներու աշխատելաոճին մասին չարտայայտուիլ: Խօսքս կը վերաբերի «աշխատավարձերի եւ հարկերի ժամանակին վճարումը մեզնից կախված չէ» չմեղանքին: Գործարարութիւնը Հայաստանի մէջ, ըստ իմ փորձառութեան, ուրիշներու դրամով դրամ վաստակելու մէջ կը կայանայ: Դրամագլուխով աշխատելու աշխարհով մէկ ընդհանրացած դրութիւնը այստեղ ամբողջութեամբ անտեսուած է: Եթէ գործ կ'ուզես ընել, կամ դրամ կ'ունենաս եւ կամ վարկ: Հայաստանի դժուար պայմաններուն մէջ աշխատող անձը միայն կը հանդուրժէ ապրանքի իրացումէն ետք կատարուած փոխանցումէն ստացուած գումարով աշխատավարձ ստանալու ոճին: Երբ որ գործ կ'ընես, կա՛մ դրամ ունեցիր, կա՛մ գնա փոխառութիւն ըրէ: Աշխատավարձի վճարումը եւ պետութեան վճարները քու դրամական ներկայ կացութեամբ պայմանաւորուած պէտք չէ ըլլան: Ասիական երկիրներու հետ աշխատելու անպատեհութիւններէն մին ալ վճարները ստանալու ժամկէտը եւ անոնց վաճառքի հիման վրայ պայմանաւորուած ըլլալու դրութիւնն է:

Փ. Ա.

Ստամբուլի վերջին ահաբեկչությունները շարունակում են լայն արձագանք գտնել ինչպես Թուրքիայում, այնպես էլ նրա սահմաններից դուրս: «Ազգը» նախորդ համարում փորձեց ուշադրության ներկայացնել թուրքական արձագանքները: Ինչ վերաբերում է միջազգային արձագանքներին, ապա նոյեմբերի 23-ին Ստամբուլում Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի հանդիպումն աշխարհի առաջնակարգ լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների հետ, առավել եւս CNN-ի եւ BBC-ի հարցերին նրա պատասխանները հստակ պատկերացում են տալիս դրանց միտումնավոր բնույթի մասին:

«Ստամբուլի ահաբեկչությունն «Ալ Ղաիդան» է իրագործել, թե՞ ոչ, չգիտենք, ապացույցներ չունենք»

Ասում է Թուրքիայի վարչապետ Էրդողանը

Այլ կերպ, միջազգային լրատվամիջոցներն ամեն կերպ փորձում են Ստամբուլի ահաբեկչությունը վերագրել «Ալ Ղաիդային»: Դրանց այդ հարցում միանում են թուրքական այն թերթերը, որոնց գործունեության առանցքը ամերիկյան քաղաքականության ծավալումն է երկրում, իսկ Թուրքիայի իսլամամետ «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության իշխանություններն աշխատում են զերծ մնալ առայժմ փաստացի որեւէ հիմք չունեցող այդ վերագրումների հաստատումից: «Ալ Ղաիդայի» առումով իշխանություններին չի հաջողվում համոզել նաեւ սեպտեմբերի 11-ի եւ Ստամբուլի ահաբեկչության միջեւ զուգահեռների անցկացումը:

Կարծում ենք, այս ամենի առումով խիստ ուշագրավ է օտարերկրյա լրագրողների հետ Էրդողանի հանդիպումը: CNN-ի եւ BBC-ի՝ «Այս միջադեպից հետո չե՞ք պատրաստվում մարդու իրավունքները սահմանափակող միջոցառումներ կիրառել երկրում, որովհետեւ սեպտեմբերի 11-ից հետո ԱՄՆ-ը դիմել էր այդ միջոցառումների կիրառմանը» հարցին ի պատասխան Թուրքիայի վարչապետը նախ հաստատում է ԱՄՆ-ում դրանց կիրառման փաստը, ապա դրանք հակադեմոկրատական է համարում, նույնիսկ նշում է, որ մանրամասն ուսումնասիրության է ենթարկվել նաեւ ինքը՝ ուսուցելու համար անգամ իր կոշիկներն են հանել: Այնուհետեւ նա ավելացնում է. «Միջոցառումների ենք դիմելու նաեւ մենք: Սակայն մեր միջոցառումները հետախուզության եւ անվտանգության բնագավառներում են կիրառվելու, այլ ոչ թե հրաժարվելու ենք ժողովրդավարության սկզբունքներից, սահմանափակելով մարդու իրավունքները»:

Լրագրողների հետ Էրդողանի հանդիպմանը ուղիղ եթերում BBC-ի հայտնի հաղորդավար Դեյվիդ Ֆրոսթը Լոնդոնից Էրդողանին ուղղում է հետեւյալ հարցը. «Ապացուցվե՞լ են արդյոք Ստամբուլի ահաբեկչական գործողությունների հետ «Ալ Ղաիդայի» առնչությունները»: Վարչապետ Էրդողանը միանշանակ պատասխանում է. «Ոչ, մեր ձեռքում ապացույցներ չկան»: Այնուհետեւ նա ուշադրություն է հրավիրում առանց համապատասխան փաստերի առկայության ահաբեկչությունն այս կամ այն կազմակերպությանը վերագրելու սնանկության վրա եւ վերստին ընդգծում. «Ահաբեկչությունն «Ալ Ղաիդա՞ն» է իրականացրել, թե՞ ահաբեկչական այլ կազմակերպություն, չգիտեմ: Ահաբեկչության գլխավոր նպատակներից մեկն էլ ահաբեկչական կազմակերպության քարոզչությունն է»:

Ստամբուլի ահաբեկչությունից, անկախ նպատակակետերի բնույթից, գլխավորապես տուժել են Թուրքիան եւ թուրք մահմեդականները: Էրդողանը մերժելով ահաբեկչական գործողությունները հանդարտորեն «Ալ Ղաիդային» վերագրելու աշխարհի առաջնակարգ լրատվամիջոցների փորձերը, բուն պատկերացնելու համար ցանկալի որպես իրողություն են ներկայացնում:

Ուրեմն սրանց շահագրգռությունն էլ համաշխարհային հասարակական կարծիքի ապակողմնորոշումն է, այլապես սրանք ահաբեկչության բացահայտման Թուրքիայի ղեկավարության շահագրգռությունները ոչ կանտեսեին, ոչ էլ կշրջանցեին կազմակերպիչների մասին նրանց կարծիքը: Մինչդեռ Ստամբուլի ահաբեկչություններին «Ալ Ղաիդայի» անմիջական մասնակցությունն ընդունելու դեպքում պետք է ընդունել նաեւ հակաաֆղանական պատերազմից հետո այս կազմակերպության գործունեության աշխարհագրական ոլորտի ընդլայնումը:

Այս մոտեցումն ակամա կհանգեցնի միջազգային ահաբեկչության դեմ ԱՄՆ-ի հայտարարած գլոբալ պատերազմի կասարյալ ձախողման եզրակացություններին: Չպետք է միաժամանակ մոռանալ, որ Աֆղանստանում ամերիկյան զորքերի դեմ կռվող ահաբեկիչները որքան էլ Չեչնիայում Մոսկվայի դեմ կռվողների նման «Ալ Ղաիդայի» անդամներ համարվեն, մեկ կենտրոնից չեն ղեկավարվում, ոչ էլ վերահսկվում են միջազգային միեւնույն ուժերի կողմից:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Իրաքում ամերիկացիները նոր զոհեր են տալիս

Հրթիռակոծվել է փոստատար օդանավ

Իրաքցի պարտիզանների դեմ անցյալ շաբաթ անգլո-ամերիկյան կոալիցիոն ուժերի ծավալած պատժիչ գործողությունները փաստորեն որեւէ արդյունք չեն տվել: Շաբաթավերջին ամերիկյան զորքերի եւ դրանց դաշնակիցների դեմ ուղղված մի շարք հարձակումներ են ձեռնարկվել: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ կիրակի օրն Իրաքի հյուսիսում՝ Մոսուլ քաղաքում սպանվել են ամերիկացի երկու զինվորներ: Ականատեսների վկայությամբ, ԱՄՆ ծովային հետեւակի երկու մարտիկների մորթել են այն պահին, երբ նրանց ջիպ ավտոմեքենան կանգնած է եղել քաղաքի կենտրոնական փողոցներից մեկում:

Ամերիկյան բանակի խոսնակն ընդունել է երկու նոր զոհերի փաստը, բայց լրագրողներին հավաստիացրել է, թե նրանք սպանվել են «հրազենից»: Դարձյալ կիրակի օրը Բաղդադից 60 կմ հյուսիս՝ ընկած Բակուա քաղաքում ականի պայթյունից զոհվել է մեկ ուրիշ ամերիկացի զինվոր, երկուսն էլ վիրավորվել են:

Ավելի վաղ՝ շաբաթ օրը, անձնասպանական երկու ահաբեկչություններ են իրականացվել, հաստատելով, որ թիրախներ են նաեւ ԱՄՆ-ի դաշնակիցները եւ միջազգային ոչ կառավարական կազմակերպությունները: Բաղդադից ոչ հեռու ոստիկանության կոմիսարիատի վրա կատարված հարձակման ընթացքում սպանվել են 6 ոստիկան եւ 3 խաղաղ բնակիչ: 10 րոպե անց ոստիկանության պահակակետերից մեկի առջեւ պայթեցվել է ավտոմեքենա: Դրա հետեւանքով սպանվել են 18 իրաքցիներ (ոստիկաններ եւ քաղաքացիական անձինք), տասնյակ իրաքցիներ էլ վիրավորվել են:

Նույն օրվա երեկոյան Բաղդադի օդանավակայանում հրթիռակոծվել է գերմանական DHL փոստատար ընկերության վարձակալած «Էրբաս» օդանավը, երբ նոր էր պոկվել գետնից: Անձնակազմն ստիպված է եղել ստամ վայրէջք կատարել: Իրաքի պատերազմի պաշտոնական ավարտից՝ մայիսի 1-ից ի վեր սա առաջին դեպքն է, երբ քաղաքացիական օդանավը պարտիզանների թիրախ է դառնում: Իրաքի իշխանությունները կիրակի օրն ապահովության նկատառումներով ընդհատել էին Բաղդադի օդանավակայանի աշխատանքը:

Չնայած բռնությունների հերթական ալիքի ծավալմանը, Իրաքում կիրակի օրը հայտարարվել է, որ 13 տարվա ընդմիջումից հետո երկիրը դեսպան կունենա ԱՄՆ-ում: Իրաքցի կին դեսպանի անունն է Ռանդ Ռահիմ Ֆրանկի:

Հրդեհից զոհվել են Լումումբայի անվան համալսարանի տասնյակ ուսանողներ

Մոսկվայի Պատրիս Լումումբայի անվան ժողովուրդների բարեկամության համալսարանի հանրակացարանում լույս երկուշաբթի գիշերը բռնկված հրդեհից, նախնական տվյալներով, տուժել է 159 մարդ: ՆԳ քաղաքային վարչության բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկն Ինտերֆաքս գործակալության թղթակցին հայտնել է, որ հայտնաբերվել են 32 զոհերի դիակներ, այդ թվում 28-ը՝ շենքի ներսում: Զոհերի թիվը կարող է աճել: Նրանց մեծ մասը թունավորվել է: Գիշերը շարունակում են աշխատանքները: Հրդեհի փաստի առթիվ քրեական գործ է հարուցված: Քննության է առնվում հրկիզման վարկածը, սակայն պատճառը վերջնականապես հայտնի կդառնա մի քանի օր հետո:

Նախնական՝ տվյալներով, հրդեհի բռնկման օջախը եղել է հանրակացարանի 2-րդ հարկի սենյակներից մեկում, որտեղ բնակվում էին նիգերիացի ուսանողուհիներ: Բոլոր զոհերն արտասահմանցիներ են՝ Հնդկաստանի, Պակիստանի եւ Վիետնամի քաղաքացիներ:

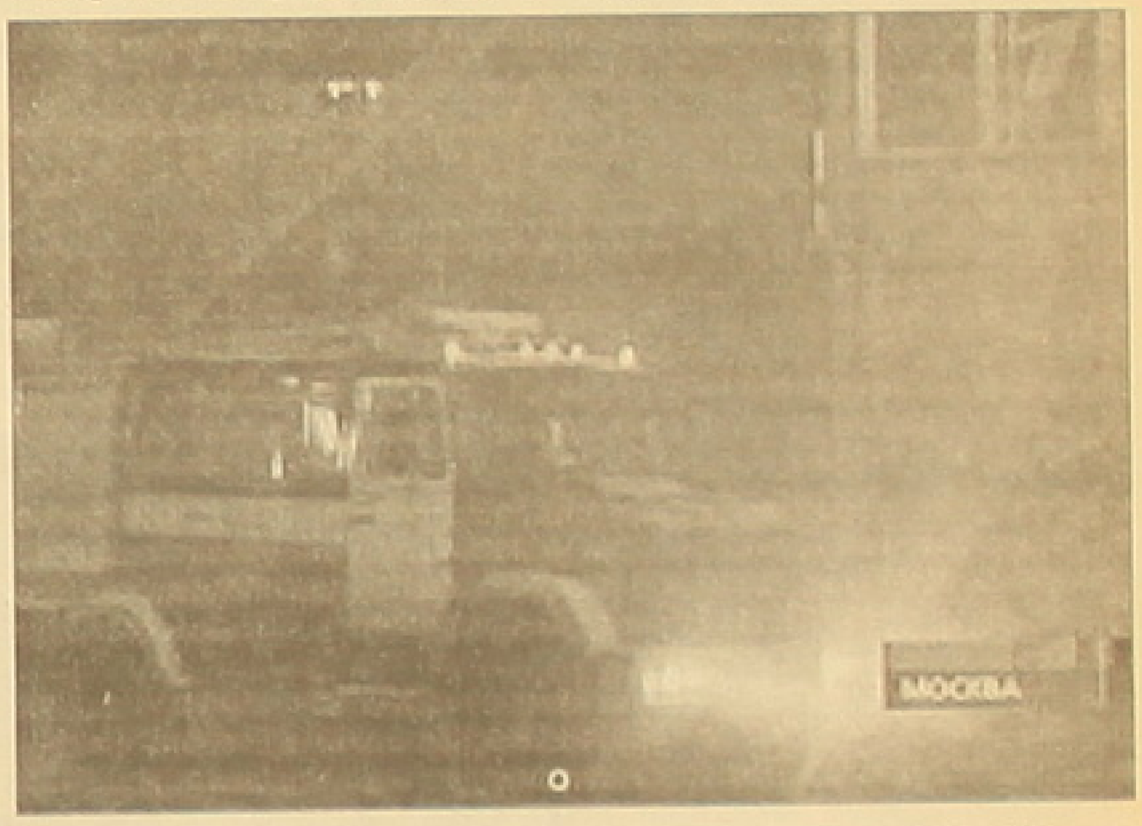

Պատուհաններից թռած ուսանողներից շատերը ծանր վնասվածքներ են ստացել:

Զոհվածների մեծ մասը հանրակացարանի 2-րդ եւ 3-րդ հարկերից է: ՌԻԱ գործակալությունը նշում է, որ հրդեհի վայրում փրկարար աշխատանքներին երեկ մասնակցել են իսպառ օգնության 40 բրիգադներ: Իրավապահ մարմինների ներկայացուցիչներ: Մոսկվայում ՉԺՀ դեսպանության տվյալներով, հրդեհի ժամանակ անհետ կորել են 17 չին ուսանողներ: Հինգ հարկանի շենքում հրդեհը բռնկել է ժամը 2-ն անց 17-ին, ծառակելով ավելի քան 1000 քառակուսի մետր մակերես: Ժամը 5-ն անց 40-ին հրշեջներին հաջողվել է տեղայնացնել կրակը:

Չինաստանն առեւտրական պատերազմ է սկսել ԱՄՆ-ի դեմ

Չինաստանը մինչեւ 49 տոկոսի հասնող հավելյալ մաքսատուրքեր է սահմանել ԱՄՆ-ից, Ճապոնիայից եւ Հարավային Կորեայից ներմուծվող քիմիական ներկանյութերի վրա՝ միաժամանակ մասնակարար երկրներին մեղադրելով այդ ապրանքի էժանացված վաճառքի մեջ:

ՉԺՀ-ի որոշումն առաջին հերթին, անշուշտ, ուղղված է ԱՄՆ-ի դեմ: Ինտերֆաքս գործակալությունն ընդգծում է, որ այդ որոշումն ընդունվեց ԱՄՆ-ի դեմ պատասխան միջոցներ ձեռնարկելու Պեկինի հայտարարությունից ընդամենը երկու օր անց: Չինաստանը զայրացած է, որ ամերիկացիները սահմանափակել են չինական տեքստիլ արտադրանքի ներմուծումները:

Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությանը ՉԺՀ-ի անդամակցության պայմաններից մեկն այն է, որ ԱՀԿ անդամ մյուս երկրները կարող են սեփական շուկայի գերհագեցումը կանխելու նպատակով միակողմանիորեն սահմանափակել չինական արտադրանքի ներմուծումը: ՉԺՀ իշխանություններն ԱՄՆ-ին մեղադրում են ազատ առեւտրի սկզբունքների խախտման մեջ եւ հայտարարում են, որ պատրաստ են մաքսատուրքեր սահմանել ամերիկյան մի շարք արդյունաբերական ապրանքների վրա: Սա փաստորեն նշանակում է երկու երկրների առեւտրական պատերազմ:

ԱՀԿ գլխավոր քարտուղար Սուպաչայ Պանիչպակդին անցյալ շաբաթ նախազգուշացրեց, որ առկա է համընդհանուր առեւտրական հակամարտության հարաճուն վտանգ, քանզի մի շարք երկրներ կարող են հակամիջոցներ ձեռնարկել պողպատի եւ տեքստիլ արտադրանքի վրա ամերիկացիների սահմանած մաքսատուրքերին ի պատասխան:

Չինական տեքստիլ արտադրանքի ներմուծումը սահմանափակելու Ջորջ Բուշի վարչակազմի որոշումը խորացրել է ներդնողների մտահոգությունը ԱՄՆ-ում ներհոսվանավորիչ քաղաքականության հնարավոր վերածնման առնչությամբ: Վստահության նվազումը կարող է հանգեցնել դոլարի փոխարժեքի անկման: Դաշնային պահուստային համակարգի նախագահ Ալան Գրինսփենը նախազգուշացնում է, որ «սողացող ներհովանավորչությունը» կարող է նվազեցնել երկրի վճարային հաշվեկշռի փիխարի պակասորդի ֆինանսավորման հնարավորությունները:

Նյու Յորքում բացվել է «Համաշխարհային առեւտրի կենտրոն» կայարանը

Նյու Յորքում Համաշխարհային առեւտրի կենտրոնի շենքի վրա ձեռնարկված ահաբեկչությունից ավելի քան երկու տարի անց նույն տեղում հանդիսավոր պայմաններում բացվել է «Համաշխարհային առեւտրի կենտրոն» երկաթուղային կայարանը:

Ֆրանսպրեսը տեղեկացնում է, որ մինչեւ 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ը կայարանը կոչվում էր «Գրաունդ Զերո» եւ ապահովում էր Նյու Ջերսիի եւ Մանհեթենի երկաթուղային հաղորդակցությունը: Կայարանի վերաբացումը կարեւոր փուլ է նշանավորում ահաբեկչությունից ավերված քաղամասի վերականգնման գործում:

Բացման արարողությանը ներկա են եղել Նյու Յորքի քաղաքագլուխ Մայքլ Բլումբերգը, Նյու Ջերսիի նահանգապետ Ջեյմս Մաքգրիվին, ինչպես նաեւ սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունների զոհերի հարազատները: Նյու Յորքի նահանգապետ Ջորջ Պատակին խորհրդանշական է համարում այն փաստը, որ կայարանը վերանվանվել է «Համաշխարհային առեւտրի կենտրոն»: Նրա խոսքերով, դա պետք է վառ պահի մարդկանց հիշողությունը, քանի որ կենտրոնի աշտարակներն այլեւս չկան:

2001 թ. սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչություններից առաջ այդ կայարանով օրական անցնում էին շուրջ 67000 ուղեւորներ: Վերաբացված կայարանի կառուցման վրա ծախսվել է 300 մլն դոլար: Ֆրանսպրեսի տվյալներով, կայարանը վերջնական տեսքի կբերվի 2006 թ., եւ շինարարության ընդհանուր ծախսերը կկազմեն 2 մլրդ դոլար:

Մշակույթ

Համաստեղվել երանելի գծին

Էդվարդ Միլիտոնյանի երկու նոր գրքերը

Լույս են տեսել Էդվարդ Միլիտոնյանի երկու գրքերը՝ «Այս պահին» («Նաիրի» հրատարակչություն, 2003 թ.) և «Վահագն վիշապաքաղի արկածները» («Ծիծեռնակ», 2003 թ.): Երկուսն էլ պետական պատվերով: Առաջինը բանաստեղծությունների ժողովածու է, որը կարող է հավակնել ՀՀ պետական մրցանակի, երկրորդը, որը նույնպես մրցանակի հավակնություն ունի, մեր Վահագն վիշապաքաղի մասին նոր պատում է:

Ամեն գրքից նախ և առաջ վերցնում ես այն, ինչ հարազատ է քեզ, հոգենոտ: Էդվարդ Միլիտոնյանի «Այս պահին» գրքից լրջորեն հուզեց իր «Զվարթախոսությունը», որն սկսվում է այսպես.

«Մարդու մեծագույն նվաճումներից է մահվան մասին հումորով խոսելը: Կարևոր է անմեղ հումորը զատել հեգնելուց, սարկազմով խեթելուց, կծելուց, ինքնահեգնանքով պատսպարվելուց, մի խոսքով՝ մահը պիտի հարգի քեզ, չվիրավորի և հասկանա քո զվարթախոսությունը...»:

Լուրջ միտք է, անչափ լուրջ և բնավ զվարթախոսություն չէ: Կարևորն այն է, որ բանաստեղծը չի փախենում մահից: Իսկ եթե դա իսկապես այդպես է և ճիշտ ենք հասկացել Էդվարդ Միլիտոնյանի ասվածի տակ եղած ասելիքը, ապա կարելի է ասել, որ բանաստեղծը հասել է երանելի մի վիճակի, երբ գիծը շոշափող է դարձել շրջանին, այսինքն խոսքի ու լռության միասնությունը և խոսքի ու լռության անհամաձայնությունը մեկտեղվել, համաստեղվել են երանելի գծին:

Էդվարդ Միլիտոնյանի ստեղծագործությունը լինի այն բանաստեղծություն, արձակ, նկարչություն՝ առաջին շերտից դժվար թարգմանելի իրողություններ են: Պետք է ծանոթ լինել գրականությանը, լրջորեն ծանոթ լինել, որպեսզի կարողանաս այս ստեղծագործությունը վայելել: Այսինքն՝ պարապ վախի մտավարժանքներ չեն Միլիտոնյանի ստեղծածները: Քեզ ոչ միայն տանում են իրենց հետևից, այլև ստիպում են համաձայնությամբ գնալ: Առաջին պատճառն այն է, որ որքան էլ բանաստեղծը հասունացել է (համա մի պատկերացրու՝ 25 գիրք է տպագրել), միևնույն է բանաստեղծի համար ամենակարևոր հասկացությունը՝ զարմանալու ունակությունը պահել է: Պահել է մանկան մաքուր հայացքը, հաստատ իմանալով, որ հակառակ դեպքում պետք է նայեր հայելու մեջ և տեսներ սպանված բանաստեղծին: Դժվար է, բայց պահել է այդ անաղարտ հայացքը, մաքուր աչքը:

Դեմքերի և իրադարձությունների արձանագրող չէ Էդվարդ Միլիտոնյանը, այլ զգացմունքների, երևակայության, երազների, հույսերի և հուսախաբությունների: Եվ եթե անգամ տալիս է ժամանակի պատկերը, ապա պահի մեջ տեղավորելով հային ու Հայաստանը, հայի ու Հայաստանի հոգու աշխարհագետն է դառնում:

Միլիտոնյանի հայը հատկապես հետաքրքրական մի երևույթ է: Նա այս պահին կտրում-անցնում է Լեհաստանի ու Գերմանիայի սահմանը, ինքնասպան է լինում Նյու Յորքի ամենամեծ եկեղեցում, բայց և աստղափյուռից տուն չի գալիս (Գրիգոր Գուրզադյան): Ու հայի մասին Էդվարդ Միլիտոնյանի ասած խոսքը չի վիրավորի ոչ մի հայի, որովհետև հայը որքան հողի վրա է, նույնքան՝ երկնքում, որքան լալիս է, այդքան էլ՝ ծիծաղում, որքան պատմության մեջ է, նույնքան՝ ապագայում:

Մեր Փոքր Միհրի մասին փառաբանության հազար երգ է հյուսվել: Էդվարդ Միլիտոնյանի փառաբանությունն ուրիշ է, ավելի ճշմարիտ լինելու չափ ցանկալի, որովհետև Փոքր Միհրի սիզիփոսյան ողբերգության մեջ քեզ ու քո ժողովրդի պնդությունը հավաստող զգացողությունն ես տեսնում:

Մարդու համար ցավում է բանաստեղծի հոգին, այսօրվա մարդու համար («... **Երբ փոքր էի, մեծերն էին դաժան թվում/, երբ մեծ եմ՝/ երեխաներն են կարծես դժնի...**»): Այսպես միայն ճշմարիտ բանաստեղծը կնկատեր: Եվ Աստծո տասը պատվիրաններին կներկայացներ ևս 110 պատվիրան՝ չխղճանալ, չէշանալ, չագռավանալ, արյամբ և կրակով չհիմնել մեգապոլիսներ, չխորտակել երազներ ու սուզանավեր, պետություններ չկազմել այլոց հին հողերի վրա՝ հին վրեժ ծնող...

Իրական դեմքեր (Արամ Խաչատրյան, Սալվադոր Դալի, Լևոն Ներսիսյան...) և դեմքեր կան այդ գրքում: Բայց որքան իրական, տասնապատիկ ավելի բանաստեղծական, որովհետև ներկայացված են նորովի, մեզ համար անսպասելի: Ահա այստեղ է, որ կարևորվել է ամեն ինչին և ամեն մեկին անաղարտ հայացքով նայելու Միլիտոնյանի շնորհը:

Ահա այս առումով անչափ հետաքրքրական է Էդվարդ Միլիտոնյանի մյուս գիրքը՝ «Վահագն վիշապաքաղի արկածները»: Մեզ քաջ ծանոթ այս պատմությունը Միլիտոնյանը պատմում է այլ ձևով: Այս վեպը, ինչպես ներկայացված է, հեթանոս աստված Վահագնի մասին է, որը պայքարում է վիշապների դեմ, հաղթում հնարամտությամբ և սրամտությամբ: Նրան հրավիրում են Հին աշխարհի երկրներ՝ Եգիպտոս, Հռոմ, Պարսկաստան, Հնդկաստան, Չինաստան: Վահագն վիշապաքաղը հաղթում է նաև Հայաստանի բազում վիշապների: Եվ եթե այս գիրքը գրվել ու տպագրվել է, նշանակում է, որ հույս կա, թե Վահագն վիշապաքաղը պիտի հաղթի գոնե Հայաստանի բոլոր վիշապներին: Այս հույսը ունենանք:

Իր գրչեղբոր մասին Հրաչյա Թամրազյանն ասում է. «... Հաճախ հորինում է ռիսկի սահմանին, դառնում արկածախնդիր և բառահեն՝ ակոսում է պատմամշակութային տարածքներն ու մայրցամաքները՝ խոսքի գանձերին տիրանալու համար: Արարում է ու կարծես չի հագենում ինքնարարումից...»:

Թող մշտատև լինի այս ինքնարարումը, այսպիսինը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Ներկայացվեց գիրքը

Գրողների միության կլոր սրահում տեղի ունեցավ Յուրի Ճշմարիտյանի «Կյանքին դեմ առ դեմ» գրքի քննարկումը: Այն բացեց և Յուրի Ճշմարիտյանի ու նրա գրքի մասին խոսեց ՀԳՄ գործադիր տնօրեն Ֆելիքս Բախչինյանը. **«Կ. Ճշմարիտյանի հուշագրությունը խոսում է նրա ներաշխարհային, խոհական ապրումներով լի կյանքի մասին: Բայց նա չի կարող դուրս գալ ժամանակի շավղից, ապրել ինքն իր համար, իր մտորումներով հաշտվելով ժամանակի անդարձ կորստի հետ: Ժամանակն ինչպիսի կորստի մասին էլ խոսի, հեղինակը կանգնած է մարդու և մոլորակի հետ»:**

Գրքի մասին իրենց կարծիքներն արտահայտեցին արձակագիր Անահիտ Սահինյանը, փիլիսոփայական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Յակով Խաչիկյանը, բանաստեղծ-հրապարակախոս Սամսոն Գրիգորյանը, «Հումանիզմի պրոբլեմների ակադեմիա» գիտահետազոտական հաստատության նախագահ Գրիգոր Աստրյանը, վրացահայ բանաստեղծուհի Անահիտ Բոստանջյանը, Հրանտ Հորիզոնը և ուրիշներ:

Հուզիչ էր հատկապես Յուրի Ճշմարիտյանի քրոջ՝ ԵՊՀ-ի դասախոս, քիմիական գիտությունների թեկնածու Զուլիետա Ճշմարիտյանի ելույթը:

«Կյանքին դեմ առ դեմ» գիրքն իմ գրադարանում հատուկ տեղ ունի: Այն դրված է Ս. Գրիգորյանի «Մուսաները չլռեցին» գրքի կողքին: Նրանք երկուսն էլ ինձ հարազատ գրքեր են, որովհետև պատմում են իմ հոր՝ Հայրենական մեծ պատերազմում զոհված լրագրող, «Փարոս» թերթի խմբագիր Հայկ Ճշմարիտյանի մասին: Յուրայի գիրքը նաև մեր հարազատ շրջանի տարեգրությունն է:

Հրաշալի կատարումներով հիացրեց Երևանի Խ. Աբովյանի անվան դպրոցի VI դասարանի աշակերտ Ժորա Շահինյանը:

Շնորհակալական խոսքով հանդես եկավ գրքի հեղինակը:

ԼԻԼԻԹ ԿՈՍՏԱՆՅԱՆ

ՊՐԵՄԻԵՐԱ

Եթե կարողանում ենք ծիծաղել, ապա ամեն ինչ վերջացած չէ

«Մեր տան տերերը» Պարոնյանի անվան թատրոնում

Մեր անհոգությամբ, թեթևամտությամբ, մեր երկրի ու զավակների նկատմամբ անպատասխանատվությամբ բերեցինք, մեր գլխին նստեցրինք սրիկաների, խաբեբաների, շահամոլների ու, երբ զգում ենք մեր հուսահատ վիճակը՝ նմանվում ենք կատվի ձագի պես: Ու մեզ թալանում, ծորտացնում են, որովհետև, պարզվում է, մենք այս ստրկացմանը պատրաստ ենք եղել ու թեթևությամբ ենք գնում...

Այս է ասված Ժիրայր Անանյանի նոր՝ «Մեր տան տերերը» պիեսում, որի բեմադրության պրեմիերան է Հակոբ Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի պետական թատրոնում այս օրերին: Պիեսի հեղինակը և բեմադրության հեղինակը՝ թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ, պետական մրցանակի դափնեկիր Երվանդ Ղազանչյանը գործը ներկայացնում են որպես կատակերգություն: Նշանակում է, որ մենք դեռ այնքան ուժեղ ենք, որ կարող ենք ծիծաղել ողբերգության երեսին...

Մի «Տանձ» Հայրո, պարզվում է, պիտի գա, նստի մեր գլխին ու մեր ճակատագիրը որոշի: Անչափ հետաքրքիր մի արտիստ՝ Արա Դեղտրիկյանը (որին տեսել ենք նաև այս թատրոնում բեմադրված «Ընթրիք հիմարի հետ» կատակերգության մեջ՝ գլխավոր հերոսի տաղանդավոր ներկայացման ժամանակ) «Տանձ» Հայրոն է ներկայացնում նրբանկատությամբ ու վարպետությամբ, ներկայացնում է մի մարդու, որը մի քանի հարյուր դոլարով մեզ էժան-էժան գնում է: Ու գնվում են Կարապետ-Կարոն (ՀՀ վաստակավոր արտիստ Բորիս Պետանյան), նրա կին Վերժինեն (Մարիամ Ղազարյան), նրա աղջիկ Գայանեն (Նարինե Ալեքսանյան), փեսան՝ Լիպարիտ-Լիպոն (Հովակ Գալոյան), հարևանը՝ Գերասիմը (Զավեն Աբրահամյան), ոստիկանը (Վարուժան Մանուկյան): Իսկ այս «Տանձի» քարտուղարուհի Լալան (Լուսինե Արշակյան) իր ծննդյան օրից է վաճառված:

Պիեսի հեղինակ Ժիրայր Անանյանն իր հերոսին տեղավորել է էկզիստենցիալ իրավիճակում: Եվ նրանցից ամեն մեկն իր-ականանում է: Այս ի՞նչ էժան ենք ծախվում:

Իր-ականացող, ծախվողներից մեկն էլ Կարո-Կարապետի զոքանչն է («Ինձ զոքանչ մի ասա, ես Կարապետի կնոջ մայրն եմ ու նաև կին եմ, ոչ թե՝ կնիկ»), որի դերը, ինչպես միշտ, փայլուն է կատարում ՀՀ ժողովրդական արտիստուհի Սվետլանա Գրիգորյանը:

Փառք Աստծո, որ դեռ Սվետլանա Գրիգորյան ունենք, ով այս պիեսի բեմադրության ժամանակ ոչ թե պարզապես Թագուհի է, նույնիսկ ոչ թե Թագուհի Գուրգենովնա, այլ հենց՝ Թագուհի Գրիգորևնա:

Այդպե՛ս: Սվետլանա Գրիգորյանի Թագուհի Գրիգորևնան էլ է վաճառվում, բայց համարձակություն ունի Հայրո Հայրումյան Վաղինակիչին իր ճշմարիտ անունով դիմելու՝ «Տանձ»:

Բեմադրության ժամանակ Հակոբ Պարոնյանի թատրոնում ծիծաղը պակաս չէր: Բայց տխուր ծիծաղ էր դա, նաև՝ զգաստացնող: Ժիրայր Անանյանը և Երվանդ Ղազանչյանը ողբերգություն են ստեղծել, մեր իսկ ողբերգությունը:

Երվանդ Ղազանչյանն անչափ խիստ է պիեսների ընտրության, առավել ևս՝ բեմականացման ժամանակ: Եվ եթե հաջողությամբ ու փայլուն կերպով բեմադրել է Ժիրայր Անանյանի նաև այս պիեսը, նշանակում է անպայման տեսել է գործի կարևորությունը: Ի բարեբախտություն հանդիսատեսի և թատրոնի՝ շահել ենք:

Ու բնավ էլ զարմանալի չէ, որ այսօր, երբ առավել դաժան ներկայացումները տեղի են ունենում քաղաքական քուլիսներում, արվեստի ճշմարիտ գնահատողը ոչ թե նստում է հեռուստացույցի առաջ (բավական զզվել ենք ծեր անտաղանդ խաղերից), այլ հերթ է կանգնում տոմսարկղի մոտ՝ Ժիրայր Անանյանի և Երվանդ Ղազանչյանի «Մեր տան տերերը» կատակերգությանը ներկա գտնվելու համար: Եվս մեկ անգամ հաստատում ենք այն տրիվիալ միտքը, որ եթե կարողանում ենք ծիծաղել, ապա դեռ ուժեղ ենք, դեռ աշխարհը չի կործանվել, դեռ ամեն ինչ վերջացած չէ:

ՍԵՐԳԵՅ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

Լուսանկարը՝ Աշոտ Զաքարյանի

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

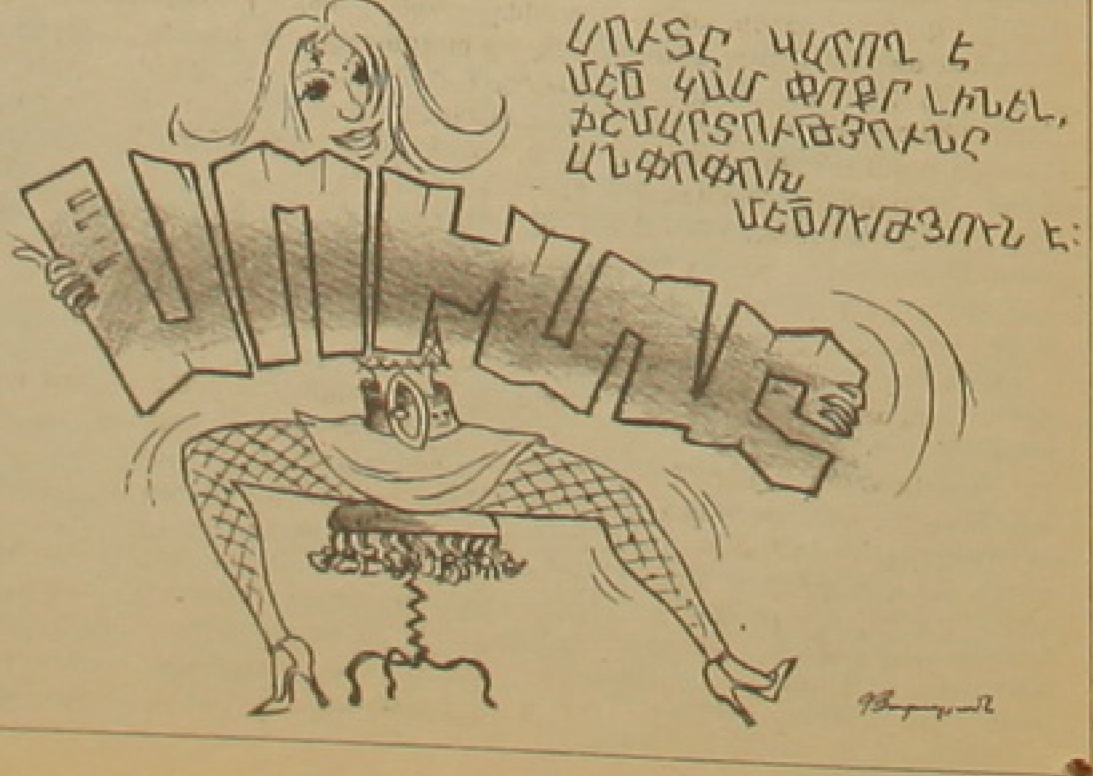

ԱԶԳ

Մարզական

«Շիրակը» բրոնզե մրցանակակիր

Վերջնագիծը հատեց ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի 12-րդ առաջնությունը: Ավարտական տուրի հանդիպումները պետք է վերջնականապես որոշեին բրոնզե մրցանակակիրին: Առաջնության պարգեւներին հավակնում էին «Շիրակն» ու «Միկան»: Ընդ որում, «Միկան» մրցանակակիր կարող էր դառնալ միայն այն դեպքում, եթե «Շիրակը» սեփական դաշտում չկարողանար հաղթել հետնապահներից մեկին՝ «Լեռնագործին»: Բայց դա տեղի չունեցավ: Շիրակցիները հենց խաղասկզբից դիմեցին վճռական գրոհների եւ արդեն 11-րդ րոպեին Կարեն Ալեքսանյանը բացեց հաշիվը: Երեք րոպե անց Երվանդ Հակոբյանը 2-րդ գնդակն ուղարկեց «Լեռնագործի» դարպասը՝ փաստորեն վճռելով խաղի ելքը: Ընդմիջումից հետո եւս 4 անգամ գնդակը հայտնվեց հյուրերի դարպասում: 2 գոլ իր օգտին գրանցեց Արտյոմ Հակոբյանը, մեկական անգամ աչքի ընկան Երվանդ Հակոբյանն ու Արարատ Հարությունյանը: «Լեռնագործը» միայն խաղի վերջին րոպեին կարողացավ «թրջել» հաշիվը՝ շնորհիվ Ալեն Մովսիսյանի խփած գոլի: Այսպիսով, հաղթելով 6-1 հաշվով, «Շիրակը» երկրորդ անգամ դարձավ ՀՀ առաջնության բրոնզե մրցանակակիր: Հարկ է նշել, որ շիրակցիները 10-րդ անգամ են նվաճում առաջնության պարգեւները, ինչը յուրատեսակ ռեկորդ է: «Շիրակը» 3 անգամ նվաճել է ՀՀ չեմպիոնի տիտղոսը, 5 անգամ արժանացել արծաթե մեդալների, 2 անգամ էլ դարձել է բրոնզե մրցանակակիր: «Միկան» եւս սեփական հարկի տակ հաղթանակ տոնեց, որն այլեւս չէր կարող ազդել թիմի մրցաշարային վիճակի վրա: Հյուրընկալելով «Դինամոյին», «Միկան» 2 անպատասխան գնդակ ուղարկեց մրցակցի դարպասը: Ընդամենը 2 րոպեի ընթացքում Մարատ Ակրտչյանի եւ Արտյոմ Ադամյանի խփած գնդակները հաղթանակ պարգեւեցին «Միկայի» ֆուտբոլիստներին:

«Բանանցը» սեփական հարկի տակ հյուրընկալել էր «Արաքսին»: Սակավաթիվ մարզասերները մարզադաշտ էին եկել ականատես լինելու առաջնության գլխավոր ռմբարկու Արա Հակոբյանի հերթական գոլերին, սակայն պարզվեց, որ վերջինս որակազրկված է եւ խաղին չի մասնակցելու: Արայի բացակայության պայմաններում «Բանանցում» գլխավոր գործող անձը դարձավ նրա եղբայրը՝ Արամը, որն ընթացիկ մրցաշրջանում էլ աչքի ընկավ արդյունավետությամբ: Այս խաղում Արամը դարձավ 2 գոլի հեղինակ: Ընթացիկ մրցաշրջանում նա իր օգտին գրանցեց 21 գոլ եւ արդյունավետության անձնական ռեկորդ սահմանեց: Մինչ այդ, նա ամենալավագույնը խփել էր 15 գնդակ (2001 եւ 2002 թթ.): Հետաքրքրական է, որ «Բանանցի» խփած 89 գոլերից 66-ը բաժին է ընկնում Արա եւ Արամ Հակոբյաններին: Այսինքն՝ նրանք երկուսով ավելի շատ գոլ են խփել, քան առաջնության մասնակից մյուս 6 թիմերը:

«Բանանցը» «Արաքսին» հաղթեց 5-1 հաշվով: Մյուս գոլերի հեղինակներ դարձան Արշակ Ամիրյանը, Սամվել Մելքոնյանը եւ Արարատ Առաքելյանը: Հյուրերից 11 մ հարվածով միակ գոլը խփեց Կարեն Ասատրյանը: «Բանանցի» եւ «Փյունիկի» միջեւ հեռակա պայքար էր ընթանում առաջնության ամենաարդյունավետ թիմի կոչման համար: Այդ պայքարում հաղթող ճանաչվեց «Բանանցը» (89 գոլ)՝ 2 գնդակով գերազանցելով «Փյունիկի» ցուցանիշը: Ճիշտ է, փյունիկցիներն էլ դարձան ամենահուսալի պաշտպանություն ունեցող թիմը: 28 հանդիպումներում «Փյունիկը» սեփական դարպասն է ընդունել 11 գոլ: Ավարտական խաղում երկրի չեմպիոնը 4-0 հաշվով պարտության մատնեց «Կոտայքին»: Գոլերի հեղինակներ դարձան Էդգար Մանուչարյանը, Մարիան Զեչիուն ու Ասքանազ Փաչաջյանը, մեկ գնդակ էլ սեփական դարպասն անցկացրեց կոտայքցի Վահագն Մինասյանը:

Եվ այսպես, ավարտվեց ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի հերթական առաջնությունը, որը մարզասերներին առանձնապես ուրախանալու քիչ առիթներ տվեց: Պատճառն անհաշտ պայքարի, սուր մրցակցության բացակայությունն էր, թիմերի խաղամակարդակների խիստ տարբերությունը, ինչն իր վառ արտահայտությունը գտավ մրցաշարային աղյուսակում մասնակիցների արդյունքներում: Ցավոք, սա է իրականությունը: Կյանքը ցույց տվեց, որ 8 թիմով առաջնության անցկացումն իրեն բնավ էլ չարդարացրեց:

Ամփոփիչ աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	28	23	5	0	87-11	74
2. Բանանց	28	21	3	4	89-15	66
3. Շիրակ	28	17	2	9	63-34	53
4. Միկա	28	15	6	7	49-29	51
5. Կոտայք	28	8	7	13	29-56	31
6. Դինամո	28	5	4	19	18-69	19
7. Լեռնագործ	28	3	6	19	20-72	15
8. Արաքս	28	2	3	23	17-86	9

Ռմբարկուները

Արա Հակոբյան «Բանանց»	45
Արամ Հակոբյան «Բանանց»	21
Տիգրան Դավթյան «Շիրակ»	15
Գալուստ Պետրոսյան «Փյունիկ»	12
Լեւոն Փաչաջյան «Փյունիկ»	12
Էդգար Մանուչարյան «Փյունիկ»	12

ԱՍՈՒԼԻՍ

Ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահն ամփոփեց մրցաշրջանի արդյունքները

Ֆուտբոլի ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնության ավարտից մեկ օր անց ֆեդերացիայի նախագահ Ռուբեն Հայրապետյանը մամուլի ասուլիսում ամփոփեց մրցաշրջանի արդյունքները: Ըստ նախագահի, առաջնությունն անցավ նորմալ պայմաններում, առանց միջադեպերի: Առաջին անգամ անցկացվեցին նաեւ կրտսեր տարիքի պատանիների առաջնություններ, ինչը կնպաստի մանկապատանեկան ֆուտբոլի զարգացմանը մարզերում: Ծրագիր է մշակված Հայաստանում ֆուտբոլով զբաղվողների թիվը հասցնել 20-25 հազարի: Բացառությամբ առանձին միջադեպերի, մրցավարությունից եւս նախագահը գոհ էր, միաժամանակ նշելով, որ գործկոմի որոշմամբ իրեն իրավունք է վերապահված միտումնավոր սխալներ թույլ տված մրցավարներին ենթարկել դրամական խոշոր տուգանքների: Ինչ վերաբերում է գալիք առաջնությունում թիմերի քանակին, ապա նախատեսվում է բարձրագույն խմբում մասնակիցների թիվը հասցնել 10-ի: Մասնավորապես «Արարատը», որը մեկ տարով որակազրկված էր, եթե ցանկություն հայտնի մասնակցելու բարձրագույն խմբի մրցաշարին, ապա մինչեւ դեկտեմբերի 15-ը պետք է հայտ ներկայացնի ֆեդերացիա: Նմանատիպ ցանկության դեպքում «Վաղարշապատին» էլ, որն առաջին խմբում 2-րդ տեղն էր գրավել, հնարավոր է թույլատրեն հանդես գալու ուժեղագույնների խմբում:

Անդրադառնալով հավաքականների ելույթներին, Ռուբեն Հայրապետյանը նշեց, որ հաշվի առնելով պատանեկան հավաքականների հաջող մրցելույթները եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարի առաջին փուլում, արդյունքը բավարար է համարում, իսկ ահա ազգային հավաքականն իր առջեւ դրված խնդիրը չկատարեց, ուստի անբավարար է գնահատում: Շուտով Ֆրանկֆուրտում կկայանա ֆուտբոլի աշխարհի 2006 թ. առաջնության ընտրական մրցաշարի մասնակիցների վիճակահանությունը, որից հետո ֆեդերացիան կաշխատի, որպեսզի ազգային հավաքականը հստակ խաղացանկ ունենա եւ ՖԻՖԱ-ի կողմից ընկերական հանդիպումների համար նախատեսված օրերին մրցի այլ հավաքականների հետ: Մասնավորապես, արդեն հայտնի է, որ փետրվարին ՀՀ ընտրանին կմասնակցի Կիպրոսում կայանալիք մրցաշարին: Ֆեդերացիայի ուշադրության կենտրոնում կլինեն նաեւ մինչեւ 17 եւ մինչեւ 19 տարեկանների հավաքականները, որոնց առաջիկայում լուրջ մրցախաղեր են սպասում: Նրանք կմասնակցեն արտասահմանյան հավաքներին, որի ընթացքում ընկերական մրցախաղեր կանցկացնեն:

Ինչ վերաբերում է Հունաստանի հավաքականի հետ խաղի շուրջ բարձրացված աղմուկին, ապա Ռուբեն Հայրապետյանը տեղեկացրեց, որ ՈՒԵՖԱ-ի կողմից հետաքննությունը շարունակվում է: Արծարծվեցին նաեւ մարզադաշտերի հետ կապված խնդիրներ: «Նաիրի» մարզադաշտի առնչությամբ Երեւանի քաղաքապետի հրահանգով արգելված է շրջապատի տարբեր բենզալցակայանների եւ այլ կառույցների շինարարությունը, ուստի հնարավորություն է ընձեռվում իրականացնել այդ մարզադաշտի հիմնովին վերակառուցման ծրագիրը: Ինչ վերաբերում է Մալաթիայի մարզադաշտը վարձավճարով «Բանանց» ակումբին հատկացնելու ֆեդերացիայի նախնական համաձայնությանը, ապա Ռուբեն Հայրապետյանը տեղեկացրեց, որ այս առնչությամբ տարբեր բողոքներ ու ասեկոսներ են տարածվում, ուստի նպատակահարմար է գտնում ոչ մի ակումբի էլ չընդառաջել եւ թողնել ֆեդերացիայի տրամադրության տակ: Ըստ նրա, ակումբներն իրենք պետք է հոգան սեփական մարզադաշտի խնդիրը: Ռուբեն Հայրապետյանը նաեւ տեղեկացրեց, որ ԱԺ պատգամավոր Վիկտոր Դալլաքյանի հետ մշակում են ֆուտբոլի մասին օրենքը, որն առաջիկայում կներկայացվի պատգամավորների դատին:

Հայտարարություն

Հայկոոպը հրավիրում է աճուրդի: Այն տեղի է ունենալու 2003 թ. դեկտեմբերի 9-ին Հայկոոպի շենքում: Հասցեն՝ ք. Երեւան, Խանջյան 13:

Վաճառվում են՝

«Իջեւանի հաց» ՍՊԸ բոլոր 4000 բաժնեմասերը 12,0 մլն դրամ արժեքով (մեկ բաժնեմասի անվանական արժեքը 3000 դրամ):

Աճուրդը կայանալու է դասական եղանակով:

Աճուրդին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ 2003 թ. դեկտեմբերի 8-ը, ժամը 16.00-ին աճուրդային հանձնաժողովին պետք է ներկայացնեն՝

- աճուրդին մասնակցության հայտը,
- աճուրդին մասնակցության վճարի անդորրագիրը:

Մուտքագրման հաշիվն է 23802607570100, «Առեկսիմբանկ»:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել աճուրդային հանձնաժողովին: Հեռ. 54-15-01:

Աշոտ Դանիելյանը չարդարացրեց սպասելիքները

Կանադական Վանկուվեր քաղաքում ավարտվեցին ծանրամարտի աշխարհի տղամարդկանց եւ կանանց առաջնությունները: Ցավոք, մրցումների ավարտական երկու օրերն ուրախանալու ոչ մի առիթ չտվեցին հայ մարզասերներին: Մինչեւ 105 կգ քաշային ծանրորդների մրցավեճում Հայաստանը ներկայացնող Ռաֆիկ Չախոյանը շատ անհաջող հանդես եկավ: Նա առաջին վարժությունում առաջին մոտեցման ժամանակ բարձրացնելով 172, 5 կգ ծանրաձողը, այնուհետեւ երկու անգամ չկարողացավ պոկել 177,5 կգ ծանրաձողը: Էլ ավելի անհաջող էր հայ ծանրորդի ելույթը հրում վարժությունում: Բոլոր 3 մոտեցումների ժամանակ էլ նախնական պատվիրված 207,5 կգ ծանրությունը չհաջողվեց հաղթահարել: Այսպիսով, հրում վարժությունում Չախոյանը 0 ստացավ եւ զրկվեց մեդալների համար պայքարելու հնարավորությունից:

Մարզասերների սպասելիքները չարդարացրեց նաեւ հավաքականի գլխավոր հույսը՝ Աշոտ Դանիելյանը: Գերծանր քաշայինների մրցավեճում հայ դյուցազն իր հնարավորություններից ցածր հանդես եկավ: Նա միայն երրորդ փորձից պոկում վարժությունում իրեն ենթարկեց 190 կգ-անոց ծանրաձողը, սակայն 3-րդ մոտեցման ժամանակ անհաջողության մատնվեց 200 կգ ծանրությունը բարձրացնելիս: Հրելով 240 կգ, Դանիելյանը երկամարտի 430 կգ արդյունքով գրավեց 7-րդ տեղը: Իսկ չեմպիոնի կոչմանն արժանացավ իրանցի Հոսեյն Ռեզա-Զադեն, որը երկամարտում ցույց տվեց 457,5 կգ (207,5+250) արդյունք: Հաղթողին 7,5 կգ-ով զիջեց արծաթե մրցանակակիր ուկրաինացի Արտյոմ Ուդաչինը: Բրոնզե մեդալը բաժին հասավ բուլղարացի Վելիչկո Չոլակովին՝ 447,5 կգ (205+242,5): Հատկանշական է, որ պոկում վարժությունում փոքր ոսկե մեդալ նվաճեց քաթարցի Ջաբեր Սալեմը (210 կգ), որը վնասվածքի պատճառով չկարողացավ շարունակել մրցավեճը եւ չմասնակցեց հրում վարժությանը: Իսկ աշխարհի չեմպիոն հռչակված իրանցի ծանրորդն այս վարժությունում բավարարվեց բրոնզե մեդալով: Արծաթը բաժին հասավ ուկրաինացի Ուդաչինին (210 կգ): Հրում վարժությունում լավագույնը իրանցի ծանրորդի ցուցանիշն էր (250 կգ), երկրորդ տեղը գրավեց բուլղարացի Չոլակովը (242,5 կգ), բրոնզե մեդալը նվաճեց լատվիացի Վիկտոր Շերբատիհը (245 կգ): Մինչեւ 105 կգ քաշային կարգում ոսկե մեդալին արժանացավ քաթարցի Սաիդ Ասադը՝ 422,5 կգ (195+227,5): Ռուսաստանցի Վլադիմիր Սմորչկովը 417,5 կգ (195+222,5) արդյունքով 2-րդն էր: Բրոնզե մրցանակակիր դարձավ թուրք Բունյամի Սուդասը՝ 415 կգ (185+230):

Կանանց մրցաշարն ավարտվեց 75 կգ-ից բարձր քաշ ունեցող մարզուհիների ելույթով: Կրկին իրենց բարձրության վրա գտնվեցին չին մարզուհիները: Աշխարհի չեմպիոնուհու տիտղոսը նվաճեց Մեյույան Դինգը՝ 300 կգ (137,5+162,5): Աշխարհի 2001 թ. չեմպիոնուհի, Եվրոպայի քառակի չեմպիոնուհի ռուսաստանցի Ալբինա Խոմիչը 290 կգ (130+160) արդյունքով 2-րդն էր: Բրոնզե պարգեւին արժանացավ ուկրաինուհի Օլգա Կորոբկան՝ 277,5 կգ (125+152,5):

Ավարտվեց ծանրամարտի աշխարհի հերթական առաջնությունը, որը նաեւ վարկանիշային մրցաշար էր Աթենքի օլիմպիական խաղերի ուղեգրերի ձեռք բերման համար: Հայաստանից մրցահարթակ դուրս եկած 8 ծանրորդներից միայն Գեւորգ Դավթյանին հաջողվեց արժանանալ առաջնության պարգեւների: 77 կգ քաշային ծանրորդների մրցավեճում Դավթյանը դարձավ 2-րդ մրցանակակիր:

вклад Ширакаци
Сила красоты

- 6 месяцев - 9,5% годовых
- от 1000 до 10000 USD или EURO
- досрочное изьятие - до 30 дней - 2,5%, после 30 дней - 3% годовых
- при сумме от 10000 до 50000 USD или EURO - 10% годовых

вклад Маштоц
величие победы

- 12 месяцев - 10,5% годовых
- от 1000 до 10000 USD или EURO
- ежемесячная капитализация или выплата процентов
- досрочное изьятие - до 30 дней - 2,5%, после 30 дней - 3% годовых
- при сумме от 10000 до 50000 USD или EURO - 11% годовых

СТАНДАРТНЫЕ ВКЛАДЫ В ДРАМАХ И ВАЛЮТЕ

Срок вклада	Выплата процентов	AMD	USD, EURO до 10.000	USD, EURO от 10.001 до 100.000
до востребования		3	2,5	
31 - 90 дней	в конце срока	[illegible]	7	7,5
	ежемесячно	6	6,5	7
91 - 182 дня	в конце срока	9	8	8,5
	ежемесячно	8	7	7,5
183 - 364 дня	в конце срока	10	9	9,5
	ежемесячно	9	8	8,5
365 дней и более	в конце срока	11	10	10,5
	ежемесячно	10	9	9,5

Вклады превышающие 50 млн. AMD или 100 тыс. USD, EURO - по индивидуальным ставкам.
Минимальная сумма срочных депозитов
- 50 000 AMD
- 100 USD, EURO

ЮНИБАНК 53 98 70

АДРЕСА ФИЛИАЛОВ ЗАО "ЮНИБАНК"

- Центральный офис
г. Ереван, ул. Амирана 12
тел. (3741) 539870, 539871, 534474
e-mail: unibank@unibank.am

- Филиалы в г. Ереване:
Филиал "КЕНТРОН"
ул. Абовяна 26
тел. (3741) 542431

Филиал "КОМИТАС"
ул. Комитаса 15/2
тел. (3741) 261838

Филиал "МАЛАТИЯ"
ул. Себастия 141
тел. (3741) 776627

- Филиалы в Армении:
Филиал "ВАНАДЗОР"
г. Ванадзор, ул. Тигран Мец 53
тел. (3745) 40872

Филиал "ГЮМРИ"
г. Гюмри, ул. Ахтанаки 1
тел. (3744) 33055

Այսօր կջրազրկվի Կենտրոն համայնքը

Ջրմուղ-կոյուղի ՊՓԲԸ-ի մամլո գրասենյակից երեկ գիշեր «Ազգին» տեղեկացրին, որ այսօր երեքշաբթի, Կենտրոն համայնքը ժամը 9:00-ից մինչեւ 18:00 կջրազրկվի: Պատճառը Գառնի-Երեւան ջրատարի վրա տրոֆիլակտիկ վերանորոգման աշխատանքներ են կատարվելու:

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամ Թելեթոն Լոս Անջելեսում 12 ժամ ուղիղ եթերում

Դիտեք նոյեմբերի 27-ին, Երեւանի ժամանակով երեկոյան ժամը 8-ից մինչեւ նոյեմբերի 28-ի առավոտյան 8-ը:

Թելեթոնին կարող եք հետեւել նաեւ ինտերնետի միջոցով www.himnadram.org:

Ձեր նվիրատվությունները փոխանցեք

Հայաստանի Կենտրոնական բանկ
հ/հ 103003215672 (ՀՀ դրամ)
«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամ
HSBC Bank Armenia cjsc,
հ/հ 001-002195-001 (ՀՀ դրամ)
հ/հ 001-002195-102 (USD)
«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամ
կամ զանգահարեք 52.15.05, 56.01.06, 52.09.40, 58.07.82

Թելեթոնի ընթացքում հավաքված գումարն ամբողջությամբ հատկացվելու է ԼՂՀ շրջաններն իրար կապող «Հյուսիս-հարավ» ավտոմայրուղու շինարարության ծրագրին:

ՄՐՑՈՒՅԹԻ ԾՐԱԳԻՐ

Երեւանի քաղաքապետարանը հայտարարում է Երեւանի Հանրապետության հրապարակում Լենինի նախկին հուշարձանի տարածքի ճարտարապետական կազմակերպման առաջարկների բաց մրցույթ:

Ներկայացվող առաջարկներն իրենց գաղափարական եւ ծավալատարածական հորինվածքով պետք է օրգանական միասնություն կազմեն Հանրապետության գլխավոր հրապարակի ճարտարապետական համալիրի հետ:

Մրցույթին կարող են մասնակցել բոլոր ցանկացողները:

Ներկայացվող նյութերի կազմն ու ներկայացման ձեւերն ազատ են եւ թողնվում են մասնակիցների հայեցողությանը:

Մրցույթի նյութերը մինչեւ 2003. թ. դեկտեմբերի 15-ը, ժամը 17:00-ին ներկայացնել Հայաստանի ճարտարապետների տուն՝ Մարշալ Բաղրամյան 17, հասարակական քննարկում կազմակերպելու նպատակով:

ԲՀԻ Օժանդակության հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղ

Կենտրոնական եվրոպական համալսարանը (ԿԵՀ) հայտարարում է մրցույթ՝ ***«Դասընթացների մշակման կենտրոն»*** (CRC) դրամաշնորհային ծրագրին բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների դասախոսների մասնակցության համար:

Ծրագիրը նախատեսված է սոցիալական եւ հումանիտար գիտություններ դասավանդող մասնագետների համար: Դասընթացների տեւողությունը մեկ շաբաթ է, աշխատանքային լեզուն՝ անգլերենը:

Դիմումների ընդունման եւ դասընթացների անցկացման ժամկետների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություններ կարելի է ստանալ www.osi.am ինտերնետային էջում կամ ԲՀԻՕՀՀՄ-ի գրասենյակում հետեւյալ հասցեով՝

Երեւան, Պուշկինի 1, բն. 2

Հեռ.՝ 54 21 19, 54 17 19, 54 39 01 E-mail: panaida@osi.am

Բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամ հայկական մասնաճյուղ (ԲՀԻՕՀՀՄ)

Կենտրոնական եվրոպական համալսարանի ուսումնական ծրագրերի մշակման կենտրոնը՝ Բաց հասարակության ինստիտուտի «Աջակցություն բարձրագույն կրթությանը» ծրագրի օժանդակությամբ, հայտարարում է 10 ամիս տեւողությամբ դրամաշնորհի մրցույթ՝ համալսարանական նոր ուսումնական դասընթացների մշակման եւ դասավանդման համար:

Ծրագրի նպատակն է աջակցել նորարարական ծրագրերի ներմուծմանն ու տարածմանը Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայի, նախկին Խորհրդային Միության եւ Մոնղոլիայի տարածքում: Ներկայացվող ծրագրերը պետք է նորարար լինեն իրենց բովանդակությամբ, դասավանդման մեթոդոլոգիայով եւ մոտեցմամբ:

Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է ներկայացնել անհատական կամ խմբային հայտ: Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչեւ **2004 թ. հունվարի 23-ը**:

Հայտի հատուկ ձեւը, ինչպես նաեւ լրացուցիչ տեղեկություններ կարելի է ստանալ www.ceu.hu/crc եւ www.osi.am ինտերնետային էջերում կամ ԲՀԻՕՀՀՄ-ի գրասենյակում հետեւյալ հասցեով՝

Երեւան 10, Պուշկինի 1, բն. 2

Հեռ.՝ 542-119, 541-719, 543-901 E-mail: panaida@osi.am

ARMENTEL
WE CREATE FUTURE TOGETHER

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հետեւելով նոր բջջային միացումների տրամադրման վերաբերյալ «Արմենտելի» կողմից հոկտեմբեր ամսին (10/11/2003) տրված հայտարարություններին՝ այն անձինք, ովքեր մինչեւ 10/11/03 թ. բջջային քարտ ձեռք բերելու համար դիմում-նամակ են ներկայացրել ընկերությանը, կարող են այցելել «Արմենտելի» բաժանորդային սպասարկման կետեր (Վ.Սարգսյան 6, Ազատության 24/1) եւ մարզային գրասենյակներ 2003 թ. նոյեմբերի 27-ից՝ իրենց բջջային քարտերը հետեւյալ կարգով ձեռք բերելու համար.

- **Բոլոր իրավաբանական եւ ֆիզիկական անձինք** կարող են ձեռք բերել իրենց **պայմանագրային բջջային** միացումները **(SIM card)**՝ համաձայն իրենց ներկայացրած դիմում-նամակների:
- **Բոլոր ֆիզիկական անձինք** կարող են ձեռք բերել **կանխավճարային քարտերը (Easy cards)**՝ համաձայն իրենց դիմում-նամակների (մեկ դիմում-նամակին մեկ քարտ սկզբունքով):
- Գործարար կազմակերպություններից կանխավճարային միացումների (Easy card) ձեռքբերման համար ստացված դիմում-նամակներն այս փուլում հաշվի չեն առնվի:

Ֆիզիկական անձինք պետք է ներկայացնեն անձնագիր, իսկ կազմակերպությունների ներկայացուցիչները՝ ընկերության պետռեգիստրի պատճեն, լիազորագիր եւ կնիք:

Վերոնշյալ դիմում-նամակներ ներկայացրած անձանց ցուցակները կփակցվեն «Արմենտելի» բաժանորդների սպասարկման կետերում (Վ. Սարգսյան 6, Ազատության 24/1), իսկ հնարավորության դեպքում նրանք կտեղեկացվեն նաեւ հեռախոսի միջոցով:

11/11/2003 թ. հետո ներկայացված բոլոր դիմումները մշակման փուլում են եւ լուծում կստանան հաջորդ շաբաթների ընթացքում, որոնց վերաբերյալ կտրվեն նոր հայտարարություններ:

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՀՁ «ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ» ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ARMENTEL
WE CREATE FUTURE TOGETHER

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հարգելի բաժանորդներ,

«Արմենտել»-ի Տնօրենների խորհրդի թիվ 06-03/21.10.03 որոշմամբ, 01.01.04թ-ից սկսած, թվային կայանների բաժանորդների համար մեկ րոպե տեղական զանգի դիմաց կգանձվի 8 դրամ **նախնական սակագին**, որը համաձայնեցված եւ սահմանված է թիվ 60 լիցենզիայի Բ հավելվածով (Կառավարության 18.12.1997թ. թիվ 549 որոշում):

Համաձայն նույն որոշման

01.01.04 սկսած, հաստատագրված վճարների համակարգը կդադարի գործել որպես այլընտրանքային համակարգ, եւ 2003 թվականի դեկտեմբերի 1-ից կդադարեցվի դրանց գանձումը բաժանորդներից:

01.01.04 սկսած Ինտերնետ ծառայություններից օգտվողների համար տեղական զանգերի մեկ րոպեն կլինի 2 դրամ, որը կկազմի 1 րոպե տեղական խոսակցության սակագնի 1/4-ը: **Արմենտելի այս քաղաքականությունը կաջակցի Հայաստանում Ինտերնետ ծառայություններից օգտվելուն:**

Ծառայության տեսակը	Սակագինը առանց ԱԱՀ, դրամ	ԱԱՀ,դրամ	Սակագինը ԱԱՀ-ով, դրամ
I. Ամսեկան վճարը անալոգ եւ թվային կայանների բաժանորդների համար.			
Բնակչություն	750	150	900
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	2700	540	3240
II. Տեղական զանգերի րոպեավճար.			
Տրամադրվող անվճար րոպեների չափաքանակը			
Բնակչություն	120 րոպե անվճար խոսակցություն յուրաքանչյուր հեռախոսագծի համար		
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	0 րոպե		
1 րոպե տեղական խոսակցությունների վարձ			
Բնակչություն	6.67	1.33	8
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	8	1.6	9.6
III. Ինտերնետ ցանցից օգտվելու րոպեավարձ			
Բնակչություն	1.67	0.33	2
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	2.0	0.4	2.4

Հարգելի բաժանորդներ,

Վերոհիշյալ սակագների կիրառումը բացարձակ անհրաժեշտ պայման է «Արմենտել»-ի հետագա արդյունավետ գործունեության համար: **Սոցիալ-տնտեսական պայմաններից ելնելով՝ «Արմենտել»-ը հետաձգել է րոպեավճարի կիրառումը, որի արդյունքում ընկերությունը վերջին հինգ տարիների ընթացքում 40 մլն ԱՄՆ դոլարի կորուստ է կրել (որից 10 մլն ԱՄՆ դոլարը՝ վճարվելիք հարկեր):**

Րոպեավճարի կիրառման հետաձգումը լրջորեն սահմանափակել է «Արմենտել»-ի ներդրումները շարունակելու եւ մեր երկրի հեռահաղորդակցությունը զարգացնելու հնարավորությունները, ինչը մեր «Արմենտել»-ի առաքելությունն է:

Արմենիա Տելեֆոն Կոմպանի

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության 24. 11. 2003 Գինը՝ 100 դրամ